

והאר עינינו בתורתך

A Home Study-Guide

חג השבועות תש"פ / Shavuot 2020

Only a generation ago the Tikkun Leil Shavuot was an exclusive event in the United Synagogue, sparsely attended by a few hardy souls and insomniacs who fortified themselves with coffee and cheesecake through the late night and early morning hours.

Baruch HaShem in recent years there has been a renaissance of Torah Study in the United Synagogue and many shuls host well-attended Tikkun programmes which appeal to a wide cross-section of the community. Our particular shuls have come to proudly regard the Tikkun as a highlight of our educational year and we have all hosted dynamic and exciting programmes.

Unfortunately, this year our shuls are still closed due to the coronavirus pandemic and we are unable to learn together through the night and daven Shacharit as the day is dawning. But whilst the sound of Torah is always sweeter *berov am* – when many people are studying together – one's home can also function as a Bet Midrash and that is where we will be learning this year on Shavuot night. Indeed, the Sages note that the Torah was given in the barren wilderness to indicate that it is not limited to any particular location or venue.

No doubt some people in our communities will have their own learning schedules and programmes that will see them through the night on Shavuot. But for those who are looking for inspiration and guided learning, we present this collection of shiurim that we hope will be useful and meaningful. We have tried to present a range of styles and topics for a range of abilities and backgrounds and include shiurim focusing on Jewish thought, Halacha, Gemara, and family learning.

Shavuot this year will be rather different, but we hope that people will still be able to engage with the timeless beauty of Torah study to recreate the experience of standing at Sinai in their own homes.

We wish the members of all three communities Chag Sameach.

Rabbi Mordechai Ginsbury – Hendon United Synagogue

Rabbi Joel Kenigsberg – Magen Avot

Rabbi Zvi Portnoy – Hendon United Synagogue

Rabbi Daniel Roselaar – Alei Tzion

The Chief Rabbi's Shavuot Message 5780

It was the most stunning, awe-inspiring event that the world has ever known. Some three and a half millennia ago, we gathered as a fledgling nation at the foot of Mount Sinai and experienced the Divine revelation. But, we were not alone.

This single account of Hashem speaking in public is described in the Torah as “a great voice that did not cease”. The Midrash teaches from this verse that the voice of Hashem was heard without echo across the world. The sound permeated every possible barrier and was heard in 70 different languages. Clearly, this was not only an historic, epic moment for the Jewish people; it was a turning point for all of humankind.

Rabbi Yosef Dov Soloveitchik commented that from here we learn that the Divine revelation was intended to send a message of truth to everyone on earth - because the Torah is both a blueprint for how we as Jews should live our lives and also the foundational document of morality for the whole world. It is at once both particular and universal. The revelation at Sinai therefore heralded our dual responsibility to have the exclusive privilege to observe the mitzvot given to us by Hashem and also to be an ‘or lagoyim’ - ‘a light unto the nations’.

This dual responsibility looms ever larger in these extraordinary times of the coronavirus pandemic. We cannot escape the fact that our ability to observe the mitzvot of the Torah as we usually would, has now been curtailed in ways we have never previously known. What is Shavuot without being able to gather together for davening in our Shuls, beautifully adorned with floral arrangements? Or without being able to learn together at an inspiring Tikkun Leil? We can take comfort in observing a Shavuot which will have at its heart a truth which permeates every possible barrier and be heard in every language - that there is nothing more sacred than the protection of life.

In addition, Shavuot this year provides us with an unprecedented opportunity. On that original Shavuot day, Moshe, alone on the mountain, was detached from the rest of the nation. The inclusion of our people and all others in the Sinai experience was accompanied by the necessity for Moshe, by himself, to have an extraordinary, spiritually elevating experience. Similarly, in addition to our engagement in community life, we all need to personally feel connected to the Torah and the beauty of its eternally relevant teachings.

The calling of this Shavuot, therefore, is for each one of us to be a Moshe Rabeinu – to champion the universal morality of Torah and also to appreciate the privilege it affords us, even when by ourselves at home, to embrace a life of meaning and joy.

Chief Rabbi Ephraim Mirvis
May 2020 • Iyar 5780

מתוך שהותרה לצורך הותרה נמי שלא לצורך

The Concept of “*Mitoch.*”

Prepared by Rabbi Daniel Roselaar – Kehillat Alei Tzion

It is well-known that on Yomtov many melachot necessary for the preparation of food are permitted. We also know that one is allowed to carry outside of an eruv even things that are not required for the preparation of food. The purpose of this shiur is to understand why this further leniency exists, even though the Torah states specifically that it is only food-orientated melachot that are permitted - אך אשר יאכל - לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם.

1. Learn the **Mishnah in Massechet Betzah** (12a) which cites a machloket between Bet Shamai and Bet Hillel about whether it is permitted to carry certain items in the street on Yomtov. Can you think of what principle Bet Shamai and Bet Hillel are arguing about?

2. The ensuing **Gemara** explains what they are arguing about: whether or not the principle of “mitoch” applies – whether or not we say that since certain melachot can be done on Yomtov for the purpose of preparing food they may also be done even if not for the purpose of preparing food.

The Gemara begins by suggesting the principle of *mitoch* as the point of argument. Then Rabbah suggests an alternative way of explaining the argument. Then the Gemara rejects Rabbah’s suggestion and concludes that *mitoch* is indeed the point of contention.

There is a machloket between Rashi and Tosafot about whether *mitoch* always applies to food-related melachot on Yomtov or only sometimes.

3. Look carefully at **Rashi** (ד"ה אלא מדלא) – you will see that he maintains that according to Bet Hillel carrying (and any other melacha that might be used in the preparation / serving of food) is biblically permitted under any circumstances and that it is rabbinically prohibited unless it is for Yomtov purposes.

4. See that **Tosafot** (underlined in ד"ה ה"ג) disagrees with Rashi because the Gemara in Massechet Pesachim 40b says that one who bakes bread on Yomtov for after Yomtov receives lashes – if it were biblically permitted to bake under all circumstances a person would never get lashes for baking on Yomtov.

5. See that **Tosafot** (further underlining) explains that according to Bet Hillel the principle of *mitoch* only applies to something where there is some need for it on Yomtov.

[Note – according to Rashi there are things that are permitted biblically because of *mitoch* but prohibited rabbinically (e.g. carrying something which is not needed on Yomtov) and other things that are permitted both biblically and rabbinically (e.g. carrying a lulav). According to Tosafot there is no category of things which are permitted biblically but prohibited rabbinically.]

There is a machloket in the Rishonim and Acharonim about why the principle of *mitoch* applies.

6. The **Raavad** (cited by ע"א' מס' כתובות דף ז' ע"א) suggests that when the Torah allowed melacha to be done for *ochel nefesh* (preparation of food purposes) those melachot were simply not included in the prohibition against work on Yomtov. However (rabbinically) they can only be done provided that there is some benefit that is derived from them.

Ri (תוס' מס' שבת דף צ"ה ע"א) suggests that according to this approach it is (biblically) permitted to build a house on Yomtov! – Making cheese is prohibited on Shabbat because it is a form of “building” > making cheese is permitted on Yomtov because of *ochel nefesh* > therefore building is permitted on Yomtov if it is for Yomtov purposes, even if not needed for the preparation of food!

7. The **Yereim** (304) explains that when the Torah permitted *ochel nefesh* it was a broad definition that includes anything that is for personal or spiritual benefit – thus carrying for non-food Yomtov purposes is permitted as a form of *ochel nefesh*.

8. **Rambam** (Yomtov 1:4) writes that the principle of *mitoch* applies only to the melachot of carrying and kindling a fire.

9. The big question is why Rambam makes this distinction? **Magid Mishnah** maintains that the Rambam is just giving examples and that more things than just carrying and kindling are permitted due to *mitoch*. He explains that there are 3 groups of melachot according to Rambam – i) food-related melachot which are always permitted; ii) melachot which are sometimes food related and are thus permitted under the rubrics of *mitoch*; iii) non-food-related melachot which are always prohibited.

10. The **Pri Chadash** (and also י"ד – י"ז) holds that Rambam is being specific and that only these two melachot are subject to the leniencies of *mitoch*. He explains that they are unique melachot – carrying, because it is a “flimsy” melacha (מלאכה גרועה) and kindling, because the pasuk in P' Ki Tisa seems to indicate that the prohibition applies only on Shabbat (לא תבערו אש ... ביום השבת).

11. The **Shulchan Aruch** (OH 518:1) appears to rule like the Rambam, specifically mentioning that carrying is permitted even if not for *ochel nefesh*. The **Mishnah Berurah** rules like the Magid Mishneh and extends that to all food-related melachot that are required for Yomtov purposes.

ביצה פרק ראשון ביצה

יב.

עין משפט
גר מצוה

צנא א ב מיי פ"ח מהל' י"ט ה"ל ד ופי"ה הלכה א סמנ לאוין עה טושי"ע א"ח ס"י מקום סעיף א:
צד ג מיי פ"ח מהל' עיוצין הלכה ד סמנ לאוין עה טושי"ע א"ח ס"י מקום סעיף א:
רבינו הגאון

רבינו הגאון

[מתני'] בית שמאי אומרים אין מוציאין לא את הקטן כ"י. וקטין לולב למצות וקטן למולו וספר תורה לקרות בו. ובית הלל מוקירין להוציאן אפילו לרשות הרבים. ומשום הכי אמרין בגמרא הא דתני השוחט עולת נדבה בי"ט לוקה, ואצ"פ שנושה מצוה, ב"ש היא ולא ב"ה, דשמעין להו לבי' דאמרי מתוך שהותרה הוצאה לצורך, שנאמר אך אשר יאכל וגו', הותרה נמי הוצאת לולב וס"ת שאינן לצורך אכילה, הכא נמי כיון שהותרה השחיטה לצורך אכילה הותרה נמי שלא לצורך, אלא מתני' מני כ"ש היא. והדין להאי סברא ממאי דבהאי טעמא פליגי ב"ש ובי"ה, דלמא בעירוב הוצאה פליגי, ב"ש [סברין] י"ט בדברים שאינן לצורך אוכל נפש בשבת, מה שבת אין מוציאין מרשות לרשות ב"ה. ומה שבת אין מוציאין בה [לר"ה] אין כן [שבת] [ויר"ט] אין מוציאין, ובי"ה סבירי אין עירוב והוצאה ליר"ט, דכי כתיב ולא תוציא משא מבתיכם, כיום השבת הוא דכתיב, ולפיכך הוצאה ביר"ט שרי, אבל לשחיטה שלא לצורך אפילו ב"ה יוסף ודחי רב יוסף אי הכי שאין הוצאה אורה ביר"ט לדברי ב"ה, אם יוציא אבנים לרה"י פטור הוא. אלא מדלא תנין דפליגי באבנים, אלא בדברים שיש בהן צד מצוה, ש"מ במתוך שהותרה לצורך אכילה הותרה נמי שלא לצורך אכילה [פליגי]. וכן נמי מדחזינן לה' יוחנן דאמר לתנא דהוה תני קמיה, המבשל גיד הנשה בחלב [ביר"ט] ואכלו לוקה ה', לוקה משום אוכל גיד ומשום מבשל גיד, שבישל ביר"ט דבר שאינו בר אכילה, וה"ה למבשל בשר בחלב כ"י, וא"ל ר' יוחנן לתנא הבערה ובישול אינה משנה, כלומר אינו חייב בהו אלא דב"ה דמתוך שהותרה הבערה לצורך כ"י.

מר סבר. בית שמאי: ומר סבר. בית הלל. והנך מתימא לא אפלוג אלא מר אשמעינן חדא ומר אשמעינן חדא ולא פליגי. מתימא קמיימא הכי קאמר במה דברים אמורים בשיש להן זיר באמצע אבל אין להם זיר כל עיקר דברי הכל מותר ותנא בתרא ה"ק במה דברים אמורים

מר סבר גזרינן זיר באמצע אמו זיר מן הצד ומר סבר לא גזרינן: **בית שמאי אומרים אין מוציאין לא את הקטן ולא את הלולב ולא את ספר תורה לרשות הרבים ובית הלל מותרין: גמ' תני תנא קמיה דרבי יצחק בר אבדימי השוחט עולת נדבה ביר"ט לוקה א"ל דאמר ק"ד מני בית שמאי היא דאמרי לא אמרין מתוך שהותרה הוצאה לצורך הותרה נמי שלא לצורך דאי בית הלל היא אמרי מתוך שהותרה הוצאה לצורך הותרה נמי שלא לצורך הכא נמי מתוך שהותרה שחיטה לצורך הותרה נמי שלא לצורך מתקופ לה רבה ממאי דב"ש ובית הלל בהא פליגי דלמא בערוב והוצאה לשבת ואזו ערוב והוצאה ליר"ט הא מפלגי מ"ם. ערוב והוצאה לשבת וערוב והוצאה ליר"ט ומר סבר ערוב והוצאה לשבת ואזו ערוב והוצאה ליר"ט ברכתין ב"ש ואלא תוציאן משא מבתיכם ביום השבת בשבת אין ביר"ט לא מתקופ לה רב יוסף אלא מעתה ליפלוג באבנים אלא מדלא מפלגי באבנים ש"מ בהוצאה שלא לצורך פליגי ואף ר' יוחנן סבר במתוך שהותרה הוצאה לצורך הותרה נמי שלא לצורך פליגי דתני תנא קמיה דר' יוחנן ה' המבשל גיד הנשה בחלב ביר"ט ואכלו לוקה חמש לוקה משום ה' מבשל גיד ולוקה משום אוכל גיד ולוקה משום מבשל בשר בחלב ולוקה משום אוכל בשר בחלב ולוקה משום**

א) שנת ד' קבד: לקמן ה', ב) גי' רש"ל דאסרי ולא א) ו"ל העורך ערך ערב מר סבר עירוב הוצאה לשבת עירוב הוצאה ליר"ט פי"ט לדברים שאינן זכרין אוכל נפש מה שבת אין מוציאין מרשות לרשות אלא ע"י עירוב כן ביר"ט, ה) מכות כא: פסחים מו, ה) (מגשגל נד ביר"ט, ג'ל"ג, ו) וכל מלאכה לא יעשה בהם, שמות יג, ו) [שמות לו], ט) [שם כ], ו) [שם לו], ט) [שמות כג, שם לה, דברים יד], ט) [וחילן קטן], ט) [פסחים ה:], ט) [נ"י מוס' חולין נ"ח: ומוס' ע"ז פז: סו"ה אמר ר' יוחנן, ט) [נ"י מוספות כרימות ד', ד"ה עירוב], ט) רש"ל מוקף כל זה, ט) רש"ל גורס לתא להאי פירושה וי"ג אבל י"ח פ"ח פ"ח,

תורה אור השלם

1. ולא תוציא משא מבתיכם ביום השבת וכל מלאכה לא תעשו וקדשתם את יום השבת כאשר צוית את אבותיכם: ירמיהו יז כב

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה ה"ז רש"י וכו' ויזכר לזכר מקלת רש"י של אלוהים כ"ל ותיבת שיש לזכר י"ט נמחק: ב) בא"י דשרי נס בשביל טיול:

מוסף רש"י

אין מוציאין לא את הקטן. הוצאה שלא לצורך, דלא אשחתי למתלה אלא ביר"ט טפי משבת אלא אוכל נפש [שבת קבד]. לוקה משום מבשל גיד ביר"ט. כישול שאינו ראוי פסחים ח. משום מבשל בשר בחלב. אפילו הוא חול, וקסני יש צננים צנון טעם וזכר ה"ש. משום אוכל בשר בחלב. תלמי לא תבשל קמחי מה לאכילה וחד להוצאה מה לבישול [מכות א:].

מוסף תוספות

א. דהוי רבותא טפי דאף על גב דהוי צורך י"ט לוקה אליבא דב"ש, מוס' מנלה ה. ד"ה עולת.

השוחט עולת נדבה ביום טוב לוקה וכו'. וה"ה דמני למימר ר"ע היא ה' דלית ליה מתוך אלא יזכר ליה למנקט ב"ש דסבירא לכו הכי צדיק טפי ומימה הואיל ומוקמינן לה אליבא דב"ש אס כן לימא השוחט עולת חובה ביר"ט לוקה א) דף יט. על עולת ראייה ללוקה דרשין ותגוס חגיגה אין עולת ראייה לא וי"ל משום דיוקא נקטיה דאי הוה נקט עולת חובה הוה אמניא עולת חובה ממייבי אכל שלמי חובה כיוצא בו פטור הואיל והס חובה וגם יש צהן לזכר האדם אכל שלמי נדבה חייב הואיל והיה יכול להקריבין למחר והשפת דנקט עולת נדבה אשמעינן רבותא דדוקא עולת נדבה חייב דכולה כליל אכל שלמי נדבה פטור אע"ג שאינו חייב צהן והיה יכול להמתין עד למחר הואיל ויש צהן לזכר הדייט וא"ת והא אפילו ב"ה מודו ללוקה דסבירא להו לקמן (שם) דנדרים ונדבות אין קריבים ביר"ט ואמאי מוקים לה אליבא דב"ש וי"ל דמתיבא אית ליה דנדרים ונדבות אין קריבים ביר"ט מלכס ולא לגבוה וא"כ הו לאו הצא מכלל עשה דאין לוקין עליו וא"ת כיון דאהדריה אהדריה לאסורא קמא דהא אמרי' ה' גבי גזוז פסולי המוקדשין ללוקה אע"ג דלא ידעינן אסור גזוז רק מדמתיב (דברים יב) תזבח ולא גזיה דהיינו לאו הצא מכלל עשה דאין לוקין אלא ש"מ כיון דאהדריה אהדריה לאסורא קמא כלומר ללאו שיהו צו קודם שנפסל וגם גבי נדרים ונדבות ניימא ה"ה דאהדריה לאסורא קמא ולוקה וי"ל דשאני גזיה שלא הותרה בפסולי המוקדשין כלל צדיק וא"כ הואיל ואשתכח סמך צהו לאסורא מוקמינן ליה צדיקא קמא אכל הכא גבי יו"ט

דאוכל נפש הותר דמתיב אשר יאכל וגו' (שמות יב) וה"ה נדריים ונדבות מתוך שהותרה וכו' וא"כ אשכחנא דהותרו צדיק ויזון דאשכחנא דהותרו צדיק לא אמרי' אהדרי' לאסור' קמא אלא למאי דאהדריה אהדריה ומאי דלא אהדריה לא אהדריה וקאי דוקא בעשה: **דלמא בערוב והוצאה קמפליגי.** פי' רש"י ערובי חררות וקשה מאי זכרין ערובי חררות גבי י"ט הא בלאו הכי מותר לטלטל מחצר לחצר לצורך לכו"נ להר"ר חיים כהן דגרסינן ערוב הוצאה בלא וי"ו ה' והכי פירושו אס אסור הוצאה מערוב צו זין שאר מלאכות אע"ג שהיא מלאכה גרועה ואס שייכא אסור הוצאה אס לא קמפלגי ומיהו יש לישב דגרסינן שפיר ערוב והוצאה לזכרין ערוב שיוכל להוציא צדיק שאינן לצורך יו"ט כלל ו' (ואין ערוב והוצאה ליר"ט דשאני הוצאה דגרועה היא מכל שאר מלאכות ויש ספרים דגר' קרא דירמיה ולא תוציא משא מבתיכם ביום השבת בשבת אין ציר"ט לא דממעט לה צדיקא מטעם דהוצאה גרועה היא):

ד"ג רש"י אלא מעתה לפלגו באבנים ומדלא מפלגי באבנים ש"מ וכו'. והכי פירושו אלא מעתה דב"ה לית להו אסור הוצאה לפלגו צנוטולו צננים ולשמעינן רבותא דלית להו צהן אסור הוצאה דהא לא נאסר צנוט דבר טלטול אפי' דבר שמלאכתו לאסור וגם אינו לזכר י"ט כלל אלא גזרה שמה יוציא אשחתי צדיקא דהא כל הכלים (שם דף קבד:) ואפי' דבר שהוא לזכר יו"ט כגון כלי הנזרין לו היה ראוי לאסור גזירה שמה יוציא אלא שאין גזרינן גזירה על הנזיר אלא"כ רוב הנזיר יכולין לעמוד צה ומדלא קמפלגי באבנים שמע מינה הוצאה וכו' דב"ה סבירי מתוך וא"ת כיון דב"ה אית להו מתוך אמאי אין מתיירין אפי' טלטולו אבנים וכל דבר אפילו אינו לזכר יו"ט יש לומר דודאי אין ה"ג דמדאורייתא הואיל והותרה הותרה לגמרי אלא רבנן גזור על דבר שאינו לזכר יו"ט דכיון דעיקר הוצאה נאסרה יש לאסור דבשר שאין לזכר יו"ט טוב כלל ע"כ פי' רש"י ולא רצה לגרוס כמו שיש בספרים אלא מעתה הוציא אבנים לב"ה ה"ג דלא מחייב מלקות דא"כ הוה מסיק לפי' זה הוציא אבנים לב"ה דחייב ורש"י קים ליה דב"ה סבירא להו הואיל והותרה הותרה לגמרי אלא רבנן הוא דגזור דבשר שאינו לזכר יו"ט כלל וקשה חדא דאמרי' בפסחים (דף מו:) האופה מני"ט לחול לוקה ולא אמרינן מתוך וכו' ואפילו לרבה דלא לני היינו מטעם הואיל ואי ארמי ליה חורמים חבנ מטעם מתוך נח קאמר ועוד דמוקף גירסת הספרים נכח נראה נפר' דגרסי' כגירסת הספרים חנה מעתה הוציא אבנים לב"ה ה"ג דנה מחייב פי' מדאורייתא מנקות וכו' ה"ג א"כ לפלגו באבנים אלא ודאי מדלא קמפלגי וכו' ודוקא בהוצאה שיש צה לזכר יו"ט קת אמרינן מתוך שהותרה לצורך יו"ט דכל אוכל נפש מותר הותרה נמי לצורך אוכל נפש הואיל ואיכא צורך מקנת ה"ה שיש צורך יו"ט אכל שגל לצורך יו"ט כלל ודאי דאסור מן התורה כגון אופה מני"ט לחול לוקה וכו' וי"ט קנת כגון קטן נמונו להמנוה נהרסת לזכר יו"ט טוב וזוגצ נהרסת צו וכו' א"ת נהרות צו וכו' פי' רבינו הנחמל חבנ ו' יתח פירושו דנמונו להוציא מני"ט לחול לוקה ונמונו לה"ה שנת נמונו דשרי גם ה' טיול דהא אשכחנן נמי דמשחתינן כדכור שחורין פלוט"א צנע"ז ביר"ט צרה"ר אע"ג דליכא אלא טיול וא"ת השוחט עולה מה לזכר י"ט לו צה יש לומר דהכא נמי איכא שמחת יו"ט שלא יהא שלחמך מלא ושלחן רבך ריקן דממוכח לקמן (דף כ:):

הכא

HALAKHA

The hinges of shutters – ציורי התריסים – The Sages permitted the removal and replacement of shop shutters only if their hinges are in the middle of the board. If they are on the side, it is prohibited. If the shutter has no hinges at all, their removal and replacement is permitted in all cases, in accordance with the opinion of Abaye (*Shulhan Arukh, Orah Hayyim 519:1*).

והתניא: במה דברים אמורים –
בשאינן להן ציר, אבל יש להן ציר –
דברי הכל אסור. אמר אביי: בשויש
להן ציר מן הצד – דברי הכל אסור,
אין להן ציר כל עיקר – דברי הכל
מוותר, כי פליגי – בשויש להן ציר
באמצע.

The Gemara challenges this claim: **But isn't it taught in a baraita: In what case is this statement said? What is the situation in which Beit Shammai and Beit Hillel disagree? They disagree when the shutters do not have a hinge; however, if they have a hinge, everyone agrees that it is prohibited.** Abaye said that the two sources can be reconciled: **When they have a hinge on the side, everyone agrees that it is prohibited**, as the placement of a hinge in the side is a complicated endeavor that resembles building. **If they have no hinge at all, everyone agrees that it is permitted**, as it is considered merely the replacement of a board. **When they disagree, it is with regard to a case where they have a hinge in the middle rather than on the side.**^H

Perek I
Daf 12 Amud a

מר סבר: גורני ציר באמצע אטו ציר
מן הצד, ומר סבר: לא גורני.

One Sage, Beit Shammai, holds that we issue a decree and prohibit a hinge in the middle due to a hinge on the side; and one Sage, Beit Hillel, holds that we do not issue this decree. Since placing a hinge of this type does not constitute the prohibited labor of building, it is permitted.

מתני' בית שמאי אומרים: אין
מוציאין לא את הקטן, ולא את
הלולב, ולא את ספר תורה לרשות
הרבים. ובית הלל מתירין.

MISHNA Beit Shammai say: One may carry out on a Festival neither a minor child,^N nor a lulav, nor a Torah Scroll into the public domain, as none of these are required for the preparation of food; and Beit Hillel permit it.^H

גמ' תמי תנא קמיה דרבי יצחק בר
אבדימי: השוחט עולת נדבה ביום
טוב לוקה.

GEMARA The *tanna* who reviews *mishnayot* teaches a *baraita* before Rav Yitzhak bar Avdimi: One who slaughters a gift offering^N on a Festival is flogged for transgressing the prohibition: “No manner of work shall be done on them” (Exodus 12:16). Since this slaughtering was not performed for the purpose of eating, the action constitutes a prohibited labor on a Festival.

NOTES

One may carry out neither a minor – את הקטן: In the Jerusalem Talmud, it is stated that the same dispute applies to carrying out adults as well, and the mishna mentioned a minor only to convey the far-reaching nature of the stringent opinion of Beit Shammai. With regard to the basic approach of the mishna, Rabbeinu Hananel explains that it mentions only those objects that are carried for the purpose of a mitzva rather than for themselves. A minor is carried for his circumcision; a lulav is taken out for the mitzva to shake it; and a Torah Scroll is transferred to read from it. This clarifies the Gemara's comments concerning the slaughter of a burnt-offering on a Festival: Beit Shammai prohibit this despite the fact that it involves a mitzva. Conversely, Rashi and most commentaries maintain that the mishna merely cites examples that serve some sort of purpose, not necessarily that of a mitzva.

One who slaughters a gift offering, etc. – השוחט עולת נדבה: Some say that Beit Shammai prohibit not only a gift-

offering, but also the burnt-offering of appearance, which is brought to the Temple by pilgrims on the three Pilgrim Festivals. They prohibit the slaughter of this offering, despite the fact that it is an obligation of the Festival. However, as the Gemara originally thought that this mishna is also in accordance with the opinion of Beit Hillel, it did not raise the issue of the burnt-offering of appearance (Rabbi Aharon HaLevi). *Tosafot* and many later authorities analyze Beit Hillel's opinion at length. Some commentaries do not agree that Beit Hillel indeed permit the sacrifice of a gift-offering on a Festival (see *Kerem Shlomo*). Some maintain that the key point is not the prohibition itself, but the claim that one is liable to receive lashes for it; even if Beit Hillel prohibit the offering, they do not concur that the transgressor is flogged for this act (*Meiri*). Certain later authorities suggest that although the positive mitzva of the Festival remains in place, according to the opinion of Beit Hillel, the prohibition does not apply to this case.

HALAKHA

Carrying out on a Festival – הוצאה ביום טוב: The *halakha* is in accordance with the opinion of Beit Hillel. Since carrying out is permitted for the requirements of food preparation, it is also permitted for other purposes. Consequently, it is permitted to

carry out a child, a Torah Scroll, or vessels to the public domain. Some authorities say that it is proper to refrain from removing items that serve no purpose of the Festival at all (*Taz; Mishna Berura; Shulhan Arukh, Orah Hayyim 518:1*).

There are no *halakhot* of *eiruv*... on a Festival – אין עירוב... ליום טוב
It is not necessary to join courtyards or merge alleyways on a Festival. However, one must establish a joining of borders. When joining courtyards and merging alleyways for the entire year, one should have in mind that he is doing so for the Festivals as well, *ab initio* (*Taz*, citing Rav Shlomo Luria; *Shulhan Arukh, Oraḥ Ḥayyim* 528:1).

אמר ליה: דאמר לך מני – בית שמאי
היא, דאמרי: לא אמרינן מתוך
שהותרה הוצאה לצורך – הותרה
נמי שלא לצורך. דאי בית הלל –
היא אמרי: מתוך שהותרה הוצאה
לצורך – הותרה נמי שלא לצורך.
הכא נמי, מתוך שהותרה שהיטה
לצורך – הותרה נמי שלא לצורך.

Rav Yitzhak bar Avdimi said to that *tanna*: **Who could have said this *baraita* to you? It is evidently in accordance with the opinion of Beit Shammai, who say that we do not say: Since carrying out was permitted on a Festival for the purpose of food preparation, it was also permitted not for that purpose.^N For if you say the *baraita* is accordance with the opinion of Beit Hillel, they say: Since carrying out was permitted for the requirements of food preparation, it was also permitted not for these requirements. Here, too, with regard to the prohibited labor of slaughtering, since slaughter was permitted for the requirements of food preparation, it was also permitted not for these requirements. It was permitted for any purpose that benefits people, whether directly or indirectly.**

מתקיף לה רבה: ממאי דבית שמאי
ובית הלל בהא פליגי? דלמא בערוב
והוצאה לשבת ואין ערוב והוצאה
ליום טוב קא מפלגי?

Rabba strongly objects to this reasoning: **From where do you infer that Beit Shammai and Beit Hillel disagree over this issue? Perhaps they disagree about the following: The *halakhot* of *eiruv* and the prohibition against carrying out apply to Shabbat, but there are no *halakhot* of *eiruv* nor a prohibition against carrying out on a Festival.^{HN}**

מר סבר: ערוב הוצאה לשבת וערוב
הוצאה ליום טוב,

The Gemara clarifies the dispute according to this explanation: **One Sage, Beit Shammai, holds that the *halakhot* of *eiruv* and the prohibition against carrying out apply to Shabbat, and similarly the *halakhot* of *eiruv* and carrying out apply to a Festival. The only difference is that, on a Festival, carrying, like other types of prohibited labor, is permitted for the sake of food preparation.**

ומר סבר: ערוב הוצאה לשבת ואין
ערוב הוצאה ליום טוב, כדכתיב
"ולא תוציאו משא מבתיכם ביום
השבת." בשבת – אין ביום טוב –
לא.

And one Sage, Beit Hillel, holds that the *halakhot* of *eiruv* and the prohibition against carrying out apply to Shabbat, but there are no *halakhot* of *eiruv* nor a prohibition against carrying out on a Festival, as it is written: **"Neither carry forth a burden out of your houses on the Shabbat day"** (Jeremiah 17:22), from which Beit Hillel inferred: **On Shabbat, yes, carrying from one domain to another is indeed prohibited; on a Festival, no, it is not prohibited.** According to this explanation, Beit Shammai and Beit Hillel did not disagree about whether a prohibited labor that is permitted for the purpose of food preparation on a Festival is also permitted when it does not serve that purpose.

מתקיף לה רב יוסף: אלא מעתה
ליפלגו באבנים. אלא מדלא מפלגי
באבנים, שמע מינה:

Rav Yosef strongly objects to this explanation of Rabba: **However, if that is so, that the dispute is whether the prohibition against carrying out applies on a Festival, Beit Hillel should permit one to move *muktze* objects, as the prohibition of handling *muktze* is an extension of the prohibition against carrying out. Consequently, let them differ with regard to whether or not it is permitted to carry out stones on a Festival. Rather, from the fact that Beit Shammai and Beit Hillel do not disagree with regard to stones but concerning objects that serve some sort of purpose, conclude from this: Everyone agrees that carrying out is prohibited on a Festival, and the Torah permitted it only when it is necessary for sustenance.**

בהוצאה שלא לצורך פליגי.

Instead, Beit Shammai and Beit Hillel disagree with regard to carrying out that is **not for the purpose** of food preparation. According to the opinion of Beit Hillel, since carrying out is permitted for the sake of sustenance, it is entirely permitted. According to Beit Shammai, the Sages permitted only labor that serves the purpose of food preparation.

NOTES

Permitted not for that purpose – הותרה... שלא לצורך – On a Festival, labors necessary for the preparation of food are explicitly permitted by the Torah. The Gemara states the principle that an action that is permitted for the purpose of food preparation is permitted even when it is being performed for a different purpose. Both early and later authorities discuss at length the question of whether this principle is to be understood as blanket permission. One opinion is that there is no difference between a Festival and a weekday with regard to these labors. When the Sages did not apply this principle, but rather prohibited certain actions, they did so as a safeguard for Torah prohibitions. Another opinion is that the prohibition remains in place, and it is merely overruled by the needs of the celebration of the Festival. Consequently, it remains in force when there is no reason to permit it (see Rashi and *Tosafot*). Rabbeinu Tam accepts the latter understanding. However, he maintains that it is permitted to carry a child because not doing so will cause suffering. It may

be suggested that the justification for the permission to sacrifice a gift-offering can be derived from the statement on 20b: So that your table should not be full while that of your Master is empty. This means that one should not satisfy his needs while the altar is neglected; rather, the Festival is fully joyful when offerings are sacrificed on the altar.

There are no *halakhot* of *eiruv* nor carrying out on a Festival – אין עירוב והוצאה ליום טוב
Some commentaries, following the understanding that prohibitions remain in place on the Festival and are suspended only because of the need to celebrate, maintain that the *halakhot* of an *eiruv* do apply on a Festival. An *eiruv* is required for carrying out items that are not needed for food, for a mitzva, or for the joy of the Festival (*Rashba*). One opinion, cited by several authorities, maintains that when the Shabbat *eiruv* boundaries are placed for the entire year, they should be established with the Festivals in mind as well (*Yam Shel Shlomo*).

SHITTAH MEKUBETZET – KETUBOT 7A

וְז"ל שיטה ישנה: א"ל רב פפי כו' מאי דעתך מתוך שהותרה שיטה ישנה
חבורה כו' כלומר כל אותן מלאכות שהותרו לצורך
אכילה לא היו בכלל לא תעשה והאי דכתב רחמנא אשר יאכל
לכל נפש לסימנא בעלמא הוא דכתבוה שכל המלאכות
הצריכות לאכילה יהיו מותרות ב"ט ובלבד לצורכי ישראל

אבל לא לצורכי עובדי כוכבים אלא מעתה מותר לעשות מוגמר
ב"ט להריח ולגמר בו את הכלים דאי משום אולודי ריחא לית
ביה דהא בלא הבערה אית להו ריחא לסימנין ואוסופי הוא
דקא מוסיף ריחא ע"י האור וקי"ל במסכת י"ט בפרק ב' דאסור
אלא לאו ש"מ דלא אמרינן האי מתוך שלא התיר הכתוב אלא
לצרכי אכילה בלבד והאי דקא שרינא אנא אף בשבת משום
דמקלקל בחבורה הוא וס"ל כו' יהודה בהאי והאי דקא שרו
ב"ה במסכת י"ט [י"ב א'] להוציא את הקטן ואת הלולב והס"ת
לר"ה לאו משום מתוך אלא משום דאין עירוב והוצאה ל"ט
כדכתיב אל תוציאו משא מבתיכם ביום השבת והוא הדין
דפליגי נמי באבנים אלא אורחא דמילתא נקט ולהודיעך נמי
כחו דב"ש כדאיתא התם.

א"ל עליך אמר קרא אך אשר יאכל וכו' לעולם אמרינן מתוך
מיהו בדבר הדומה לאכילה שהיא צריכה ושוה לכל נפש
כגון בעילה והוצאת ספר תורה ולולב וקטן שהן מצוה וצריכין
כל ישראל לעשותן אבל מוגמר אין צרכו שוה לכל נפש אלא
למעונגים והבערה ובישול דגיד הנשה נמי דבר הצריך לאכילת
כל נפש הוא ואיסורא הוא דרכיב עליה הילכך לא לקי עלה
משום הבערה ובישול שלא לצורך מיהו האי קושיא מתוך מנא
לן ומנין לו להתיר אלא מה שהתירו הכתוב כל שיש בו צורך
אכילה ממש ונראה מדכתיב לכם ומשמע לכל צרכיכם ונראה
כמו כן דמאן דשרי בעילה ב"ט משום מתוך לא שרי לה א"כ
אי אפשר לו לבעול מערב י"ט כגון שלא הגיע זמנו לכנוס עד
היום או שהיתה חולה או שפירסה נדה או שלא מצא צרכי
חופה עד היום אבל היכא דהוה אפשר ליה מעיקרא לא דלא
עדיף ממכשירי אוכל נפש דממעטינן להו כשאפשר לעשותן
מערב יום טוב מדכתיב הוא לבדו. עכ"ל הראב"ד ז"ל.

Avraham ben David (c.1125-1198), also known by the abbreviation Rabad, was a Provençal rabbi, a great commentator on the Talmud, Sefer Halachot of the Rif, and Mishneh Torah of Maimonides, and is regarded as a father of Kabbalah and one of the key and important links in the chain of Jewish mystics.

והרודה חלות דבש. מימה לרי"י
 אמאי לוקה ביי"ט לרבי
 אליעזר ורבנן נמי לא פליגי אלא משום
 דלא חשבי לה מלאכה והא חנן בפי"ק
 דמגילה (ד' ק"א) אין בין יו"ט לשבת
 אלא אוכל נפש בלבד ר' יהודה אומר
 אף מכשירי אוכל נפש וקאמר בגמ'
 מ"ט דפי"ק אמר קרא הוא לבדו
 יעשה לכם הוא ולא מכשירין ורבי
 יהודה חמיב הוא וכמיב לכם כאן
 במכשירין שאפשר לעשות מעיי"ט
 וכאן במכשירין שא"א כו"ג מכלל דאוכל
 נפש שרי רבי יהודה אפי" בלפטר
 ורבנן נמי משמע דלא פליגי אלא
 במכשירין ולא באוכל נפש ועוד דהך
 ברייתא כו"ג יהודה דפרישית ועוד
 דכפ' טולין (לקמן דף ק"א) אמרינן
 דר' אליעזר סבר כרבי יהודה ועדיפא
 מדרבי יהודה ושרי אפילו אפשר
 לעשות מעיי"ט וליכא למימר דמיירי
 ברודה לצורך חול דמכ"מ תקשי למאן
 דאית ליה הואיל ואי מקלעי ליה
 אורחין כפרק אלו עוברין (פסחים ד'
 מ"ו) ועוד דרבי אליעזר גופיה אית
 ליה התם הואיל ואורי"י דאיכא
 לאוקמי ברודה סמוך לחשיכה דלא חזי
 מו לאורחין אי נמי בדבש שהדבש או
 אסור בהנאה דלא חזי לאכילה ומיהו

מחבין משום מאי מחייב אמר להו משום
 מחבין^ט מנגבן משום מאי חייב אמר להו משום
 מנגבן אמרו ליה רבך יקטיל קני באגמא הוה
 אתא שאיל בי מדרשא אמרו ליה יחולב חייב
 משום מפרק ימחבין חייב משום בורר^ט מנגבן
 חייב משום בונה המכבד המרבין והרודה
 חלות דבש שנגב בשבת חייב הטאת הויד
 ביו"ט לוקה ארבעים דברי רבי אליעזר ו"א"ר
 אלעזר^ט מ"ט דר' אליעזר דכתיב יוטבול
 אותה ביערת הדבש וכי מה ענין יער אצל
 דבש אלא לומר לך מה יער התולש ממנו
 בשבת חייב הטאת אף חלות דבש הרודה
 ממנו בשבת חייב הטאת אמור שרא זילחא
 במחוזא אמר טעמא מאי אמור רבנן דילמא
 אתי לאשווי גומות הכא ליכא גומות רבא^ט תוספאה
 משמע מהבלא ואמרי לה מר קשישא ברי' דרבא
 מהבלא א"ל לא סבר לה מר להא דתניא הרוצה
 לרביץ את ביתו בשבת מביא עריבה
 מלאה מים ורוחץ פניו בוויית זו ידיו בוויית
 זו רגליו בוויית זו ונמצא הבית מתרביץ
 מאליו א"ל^ט לאו אדעתאי תנא אשה חכמה
 מרבצת ביתה בשבת והאידידא דסבירא
 לן כו"ג שמעון שרי אפי' לכתחלה: **מתני'**
 התולש מעציץ נקוב חייב ושאינו נקוב פטור
 ור"ש פטר בזה ובוה: **גמ'** רמי ליה אביי
 לרבא ואמרי לה רבי חייא בר רב לרב תנן
 רבי שמעון פטר בזה ובוה אלמא נקוב
 לר"ש כשאינו נקוב משוי ליה ורמינהו
 ר"ש אומר אין בין נקוב לשאינו נקוב
 אלא

אוכל מתוך פסולת: וילחא לרבן
 הבית ולפסח חניס היתה בכל העיר:
 מהבלא. שהיה אבק עולה ומרבה
 הכל: לאו אדעתאי. לא הייתי זכור.
 ורבותי פירשו לא סבירא לי: אשה
 חכמה. אשת ת"ח או בת ת"ח
 ששמעה מאביה: מרבצת ביסה. רוחלת
 קיטוניות בוית זו וכוסות בוית זו:
 כרבי שמעון. דדבר שאין מתכוין
 מותר והמרבץ אינו מתכוין להדביק
 עפר בגומא ולהסוות הבית אלא שלא
 יעלה אבק: מתני' פסולת מעלין
 נקוב חייב. דהוי כמחזר דיונק מן
 הקרקע ע"י הנקב שמריח לחלוטית
 הקרקע ואפילו הנקב גדולטו:
 גמ'

מימה לרי"י כיון דמותר לגבן ביי"ט מן המורה אפילו בלפטר^ט אפילו לא יהא מותר מדרבנן אלא בדלא אפשר אס כן נפל בימי ביי"ט
 יהא מותר לבנותו ביי"ט דמתוך שהותר בנין לצורך דמנגבן הוי משום צונה דלמחר בסמוך הותר נמי שלא לצורך ובלבד שיהא לצורך היום
 לאכול כמיוס שלא יבנו שרש ושמש וי"ל דאסור מדרבנן דהוי עובדא דחול כי היכי דאסורין טמיה והקדש ביי"ט^ט: שרא זילחא במחוזא.

ולאו דוקא אוכל נפש התיר הכתוב אלא אפי' כל הנאת הנפש כדתנן בביצה פ"ב [כ"א ז'] בש"א לא
 יחם אדם חמין לרגליו אלא א"כ ראויים לשתיה וב"ה מתירין ותניא בש"א (טו) לא יעשה סדורה ויתחמם
 כנגדה וב"ה מתירין והלכת כב"ה וטעמא דכתיב אשר יאכל לכל נפש ואמרינן בפסחים פ' כל שעת [כ"א ז']
 בין לחוקיה בין לר' אבהו כל מקום שנאמר לא יאכל אכילה והנאת במשמע ודוקא הנאה השוה לכל נפש
 דכתיב לכל נפש אבל הנאה שאינה שוה לכל נפש אסורה והיינו דאמרינן בפ' יו"ט [כ"ג א'] שלשה
 דברים ר"א בן עזריה מתיר וחכמים אוסרין [כ"ג ז'] טניחין את המונמר ביו"ט וחכמים אוסרין ואמר רב
 אמי מחלוקת להירוח אבל לגמר ד"ה אסור וטעמא שאין גימור כלים צריך אלא להולים ורחיצת כל גופו
 בחמין אסירא מתאי טעמא שאינה שוה לכל נפש (טז) והיינו דתנן בפ' המביא [נ"ג א'] אין עושין פחמין
 ופקשינן פשיטא תני ר' חייא לא נצרכה אלא למוסרין לאולירין לכו ביום וכו ביום מי שרי [פ"י] מי שרי
 לרחוץ והא אינה שוה לכל נפש ומתריץ להזיע וקודם גזירה (יז) ומלאכת מצוה מתוך שהיא הנאת נשמה
 מותרת כדתנן בביצה פ"א [י"ג א'] בש"א אין מוציאין את הקטן ולא את הלולב ולא את סית לר"ה וב"ה
 מתירין פ"י קטן (יח) למולו לולב דנענע בו ס"ת לקרות בו ומסקינן טעמא דב"ה משום שהותרה הוצאה

לצורך הנאת הגוף הותרה נמי שלא לצורך הנאת הגוף אך שיהיה להנאת הנשמה פ"י מתוך וכו'
 (יט) מתוך אורו מקרא עצמו שאתה למד היתר הנאת הגוף אתה למד היתר הנאת הנשמה דאך אשר
 יאכל לכל נפש כתיב פ"י שיהנה לכל נפש כאשר פירשתי למעלה בסמוך וכל הגוף (כ) נקראת נפש
 כדכתיב שובי נפשי לסנוחייכי וכתיב והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים את ה"א ואע"ג דאמר

Eliezer of Metz (1115 - 1175 CE) - 12th century Tosafist, renowned for his Halakhic and ethical work on the 613 commandments, "Sefer Yerei'im". His Tosafot to Talmud are mentioned by later authorities but are no longer extant. He was a prime student of Rabeinu Tam and teacher of Ra'avayah and R' Elazar, author of "Rokeach."

SHULCHAN ARUCH OH 518:1

מתוך שהתרה הוצאה לצורך אכילה, התרה שלא לצורך, כגון קטן ולולב וספר תורה וכלים. הגה: הצריכים לו קצת, או שמתירא שלא יגבו או שאר פסידא (הגהות סמ"ק ורבנו ירוחם), אבל אנגים וכיוצא בהן, אסור. הגה: ומתיר לשחוק בכדור, אפלו ברשות הרבים, אף על גב שאינו אלא טיול בעלמא (תוס' ורבנו ירוחם); ואם הניח ערוב, מתיר לטלטל ולהוציא כל שיש לו תורת כלי, אף על פי שאינו לצורך היום כלל (ר"ן פ"ב דביצה).

MISHNAH BERURAH

א (א) מתוך שהותרה הוצאה וכו'. וכן הדין (ב) בהבערה ושחיטה ואפיה ובישול, שהם מלאכות השייכות לאוכל-נפש, אמרינן בהו 'מתוך' וכו', דאף דכתיב "אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם", קבלו חז"ל דהכונה הוא: אותן מלאכות הרגילות להעשות לצורך אוכל-נפש, אפילו אם עתה אין כוונתו לצורך אכילה, התירד התורה. ועיין לקמיה במה שסיים הרמ"א לענין הוצאה דאיידין בה, דבעינן שיהא על-כל-פנים צורך קצת, (ג) והוא הדין בכל הנזכר לעיל: (ב) הותרה שלא לצורך. אפילו להוציא אותו לרשות-הרבים, וכל-שכן לכרמלית: (ג) כגון קטן. לא מיבעיא דאם לא יוציאו יבכה, ויצטער האב על-ידי-זה, בוודאי מותר, אלא אפילו אם יכול להניחו אצל אמו ולא יבכה, מכל מקום אם יש לאב געגועים על

Organ Donation and Halacha

Rabbi Joel Kenigsberg – Tikkun Leil Shavuot 5780

The ethical questions surrounding organ donation have come to the fore recently in light of the change in law in the UK from an opt-in to an opt-out system. The aim of this shiur is to provide background and context to the question of the permissibility of organ transplants in Halacha. Practical guidance should still be sought from a competent authority on a case-by-case basis.

The NHS blood and transplant website states that Organ Donation is “giving part of your body to someone else who needs it. This amazingly generous act saves thousands of lives in the UK every year.” From a medical perspective, organs such as heart, lungs, liver, kidneys, pancreas and small bowel can be donated, as well as tissues including corneas and bone.

At first glance it would seem that that Halacha should fully endorse any standard medical intervention known to be effective in prolonging a patient’s life. Halacha places a supreme value on *Pikuach Nefesh* (saving a life) as evidenced both by the obligation to do all one can in order to save a life and by the prohibition of standing idly by when someone’s life could have been saved.

1. Masechet Sanhedrin (37a)

כל המאבד נפש אחת מישראל - מעלה עליו הכתוב כאילו איבד עולם מלא, וכל המקיים נפש אחת מישראל - מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא.

Anyone who destroys one soul from the Jewish people, is considered as if he destroyed an entire world, and conversely, anyone who sustains one soul from the Jewish people, is considered as if he sustained an entire world.

2. Rambam (Hilchot Rotzeach uShmirat Hanefesh 1:14)

כל היכול להציל ולא הציל עובר על +ויקרא י"ט ט"ז+ לא תעמוד על דם רעד, וכן הרואה את חבירו טובע בים או ליסטים באים עליו או חיה רעה באה עליו ויכול להצילו הוא בעצמו או שישכור אחרים להצילו ולא הציל... עובר על לא תעמוד על דם רעד.

Anyone who can save and does not save transgresses “do not stand by the blood of your neighbour”. So too one who sees his friend drowning in the sea, bandits attacking him or a bad animal attacking him and he is able himself to save him or he could hire others to save him but he does not... transgresses “do not stand idly by your neighbour's blood.”

Nonetheless, although nearly all of the Torah’s commands are suspended for the sake of *pikuach nefesh*, there are certain notable exceptions. When discussing the concept of Kiddush Hashem the Rambam writes that if one is faced with the choice of transgressing one of the mitzvot or giving up one’s life, in the majority of cases one is required to transgress and preserve their own life. Subsequently he lists the exceptions:

3. **Rambam** (Hilchot Yesodei HaTorah 5:1-2)

כל בית ישראל מצווין על קדוש השם הגדול הזה שנאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל, ומוזהרין שלא לחללו שנאמר ולא תחללו את שם קדשי, כיצד כשיעמוד עובד כוכבים ויאנוס את ישראל לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה או יהרגנו יעבור ואל יהרג שנאמר במצות אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, וחי בהם ולא שימות בהם, ואם מת ולא עבר הרי זה מתחייב בנפשו.

במה דברים אמורים בשאר מצות חוץ מעבודת כוכבים וגלוי עריות ושפיכת דמים, אבל שלש עבירות אלו אם יאמר לו עבור על אחת מהן או תהרג, יהרג ואל יעבור

It is mandatory upon the whole house of Israel to sanctify this Great Name, for it is said: "And I shall be sanctified among the children of Israel". They are also charged not to desecrate His name, for it is said: "And you shall not profane My holy Name". How are these commandments to be observed? If an idolater will force an Israelite to transgress one of the commandments of the Torah and threaten him with death for disobedience, it is mandatory that he transgress the commandment and be not put to death, for it is said concerning the commandments: "That which a man may do and live by it" — "live by it, but not die for it". Thus, if he chose death and did not transgress, his blood is upon his own head.

Regarding what is this said? Concerning all other commandments, excluding idolatry, adultery and bloodshed. For regarding these three commandments, if one will say to him: "Transgress one of the three, or die," he must die, and not transgress.

Perhaps surprisingly, the issue of שפיכות דמים (murder) becomes the primary concern regarding transplants.¹ Following the advent of heart transplants in the 1960s, eminent Halachic authorities such as Rav Moshe Feinstein and Rav Isser Yehudah Unterman (then Ashkenazi Chief Rabbi of Israel) were completely opposed on the grounds that these constituted a "double murder":

4. **Igrot Moshe** (Yoreh De'ah 2:174 – 15 July 1968)

שתילת הלב שהתחילו הרופאים לעשות בזמן האחרון הוא רציחת שתי נפשות ממש, שהורגין בידיים את מי שלקחו ממנו הלב כי עדיין הוא חי וגם הורגים בידיים מחיים ממש של הרבה שנים ולפעמים אף עשרות בשנים את החולה במחלת הלב... ופלא אף על המלכויות שבכל המדינות שמניחין לרופאים הרשעים לרצוח שתי נפשות בכל פעם מאחר שרואין כבר שאף אחד אינו חי מזה היה להם לענוש אותם כרוצחים גמורים.

The procedure of heart transplants which doctors have recently begun to perform is considered the **murder of two individuals**. For they are directly killing the donor from whom the heart was taken, as he is still alive, and they are also killing the recipient by shortening his life by many years through which he could have lived with his condition... and it is a great wonder on the governments in all the countries that allow these wicked doctors to kill two people each time, since it can be seen that never of them will live as a result of this and it would have been fitting to punish [the doctors] as complete murderers.

The background to Rav Feinstein's "double murder" argument is that despite the hype surrounding the world's first heart transplant in 1967, the recipient's heart only continued to beat for 18 days. In the initial years after the technique

¹ Other concerns to take note of include the obligation of burial and the prohibitions of הלנת המת – postponing burial, ניול המת – disgracing a dead body and הנהגה מהמת – deriving benefit from a dead body. However, all of these would be superseded by *Pikuach Nefesh*.

Transplants of organs, such as kidneys, which can be taken from live donors are far less fraught halachically and would be permissible and encouraged in the vast majority of circumstances.

was pioneered success rates were extremely low and it was only in the 1980's with the introduction of new medicines (to bypass the body's natural rejection mechanism of foreign objects) as well as improved surgical techniques, that success rates began to rise and heart transplants became a standard medically accepted procedure.

Accordingly, the Halachic considerations have been adjusted as well. Whilst there is no longer a question regarding "double murder" as far as the recipient is concerned, there remains a difficult question regarding the donor.

Unlike kidney transplants which can be performed from a living donor or tissue transplants which can be taken from a dead donor, a heart can only be transplanted whilst it remains beating. If removed too late it would cease to be viable, but if removed while the donor was still alive then this would constitute an act of murder! The only feasible solution would be to remove the heart from a patient in a state where the heart continued to beat but the patient had already died.

In 1968 an ad hoc committee of Harvard medical school published a report defining "irreversible coma". This paved the way for death to be defined, legally and medically, not by the lack of a beating heart, but by the cessation of all brain activity. Such a definition would allow for the possibility of a dead donor whose heart was still beating. From a Halachic perspective, the key question regarding permissibility of heart transplants then becomes whether brain death is an acceptable standard to determine the end of life?

This question can be asked on two levels:

- 1) From a purely theoretical perspective, would cessation of brain activity (as opposed to the heart) constitute the moment of death ie, *yetziat haneshama* - when the soul leaves the body?
- 2) From a practical perspective, what are the criteria that need to be met in each case in order to know that brain death has indeed occurred?

Although the second is not, strictly speaking, a Halachic matter, it is a crucial determinant factor as to whether the Halacha can be applied. In the ruling issued by the Israeli Chief Rabbinate (attached at the end of these sources) an entire section was dedicated to the protocols and standards that needed to be put in place to ensure that the necessary criteria had been met. Without these the first question becomes academic in nature with no practical relevance.

The difference in standards and definitions from country to country (and sometimes within countries) makes the issue extremely complex and nuanced, requiring practical guidance on a case-by-case basis, should the need arise. This shiur will focus on the more general question of how to define the moment of death by Halachic standards.

Is there a precedent in Halachic sources from which to draw in order to determine this standard?

The primary sugya from which Halachic authorities have debated the point appears in the Gemara in Masechet Yoma, regarding the case of a collapsed building on Shabbat. The Gemara explains that one is permitted (and required) to clear away the rubble, even though this would constitute a violation of Shabbat, in order to uncover survivors. If one were to find a body, the Gemara asks how much would need to be cleared in order to establish if it was alive or not:

5. Masechet Yoma (85a)

תנו רבנן : עד היכן הוא בודק? עד חוטמו, ויש אומרים : עד לבו... אמר רב פפא : מחלוקת ממטה למעלה, אבל ממעלה למטה, כיון דבדק ליה עד חוטמו - שוב אינו צריך, דכתיב כל אשר נשמת רוח חיים באפיו.

Rashi

הכי גרסינן : אמר רב פפא מחלוקת ממטה למעלה - מחלוקת דהנך תנאי, דמר אמר : עד לבו, ומר אמר : עד חוטמו, מלמטה למעלה שמוצאו דרך מרגלותיו תחלה, ובודק והולך כלפי ראשו, דמר אמר : בלבו יש להבחין, אם יש בו חיות, שנשמתו דופקת שם, ומר אמר : עד חוטמו דזימנין דאין חיות ניכר בלבו, וניכר בחוטמו.

The Rabbis taught: If a person is buried under a collapsed building, **until what point does one check** to clarify whether the victim is still alive? Until what point is he allowed to continue clearing the debris? They said: One clears **until** the victim's **nose**. If there is no sign of life, i.e., if he is not breathing, he is certainly dead. **And some say:** One clears **until** the victim's **heart**... **Rav Pappa said: The dispute** with regard to how far to check for signs of life applies when the digger begins removing the rubble **from below**, starting with the feet, **to above**. In such a case it is insufficient to check until his heart; rather, one must continue removing rubble until he is able to check his nose for breath. **But** if one cleared the rubble **from above to below, once he checked as far as the victim's nose he is not required** to check further, **as it is written: "All in whose nostrils was the breath of the spirit of life"** (Bereishit 7:22).

Rav Pappa clarifies that the dispute as to whether one is required to check up to the nostrils or up to the heart is only when checking from the feet up, but if one began from above and reached the nose then one is no longer required to check the heart. This is also the ruling of the Rambam and the Shulchan Aruch (OC 329:4).

6. **Rambam** (Hilchot Shabbat 2:19)

בדקו עד חטמו ולא מצאו בו נשמה מניחין אותו שם שכבר מת. בדקו ומצאו עליונים מתים לא יאמרו כבר מתו תחתונים אלא מפקחין על הכל שאפשר במפולת שימות העליון ויהיה התחתון חי.

Can we extrapolate from this *Sugya* that heart function is not the determining sign of death but rather respiratory function, and by extension "brain death"²?

In 1986 the Chief Rabbinate of Israel, led by Rav Avraham Shapira and Rav Mordechai Eliyahu, issued a ruling indicating that brain-stem death is considered a Halachically valid definition of death. Their ruling is based upon 3 primary sources, the above Gemara being one of them. Clearly their understanding was that the Gemara indicates respiratory rather than cardiac activity as the vital sign of life. They would thus explain the argument between the two Tannaim to revolve around where one could more clearly ascertain that breathing activity was continuing.

Further support for the idea of respiration as a determining factor of life comes from the verse brought by the Gemara - "All in whose nostrils was the breath of the spirit of life" (Bereishit 7:22).³

Others argue that this cannot be proven from the above Gemara. Rabbi J David Bleich claims that the Gemara did not mean to suggest that breathing was the only critical factor in determining whether death had taken place, but that it was one amongst others. Since checking for heartbeat could be unreliable and inaccurate, one could continue searching to check for breath as well – but cardiac activity may still be the primary indicator of life. This view is held by the Chacham Tzvi and later the Tzitz Eliezer.

A later source which explicitly addresses the question of when the moment of death takes place is the Chatam Sofer. The context of his responsum was a decree issued in 1772 by the Duke of Mecklenburg aimed at preventing the erroneous burial of the living, which required a 3-day wait after death before burial could occur. As the decree became widespread many Jews too adopted the 3-day wait de facto, and the Chatam Sofer's responsum sought to reestablish the basic Halachic criteria for determining death in order to prevent the unnecessary delay of burial. He accepts it as axiomatic that Chazal had a tradition as to when the moment of death occurred.

² Since the brain-stem is responsible for the functioning of the respiratory system, the complete cessation of respiratory activity and brain-stem death could be seen to be synonymous.

³ Also worth noting is the *girsā* of the Yerushalmi whereby the dispute is not whether one should check up to the nostrils or heart but rather the navel. In the Yerushalmi's version (and some manuscripts of the Bavli) the heart does not appear at all. This would seem to indicate that cardiac activity is not a significant factor, but rather another place whereby signs of respiration could be recognized.

7. Chatam Sofer (Yoreh De'ah 2:338)

ונחזי אכן הנה בלי ספק כשאמרה התורה כי יהי באיש חטא משפט מות והומת וכו' לא תלין וכו' כי קבור תקברנו והעובר על זה בשום מת עובר על עשה ולית ע"כ אז נמסר לנו שיעור מיתה אולי הי' אז מסורת מבעלי טבעיים הראשונים אעפ"י שנשכח מרופאי זמנינו... או אם לא היה להם מסורת מהטבעיים ע"כ קבל מרע"ה השיעור מהלכה למשה מסיני או שסמכו עצמן אקרא כל אשר רוח חיים באפו **דהכל תלוי בנשימת האף** וכמבואר ביומא פ"ה ע"א ופסקו רמב"ם וטוש"ע.

It is clear without doubt that since the Torah commanded us not to delay burial, to obligate burial on time and one who transgresses this with any deceased transgress a positive and negative command, it must be that we were given an indication as to when death takes place. Perhaps this was a tradition from the early masters of natural sciences (even though it has been forgotten by the doctors of our days) or if there was no such tradition they must have received it from Moshe Rabbeinu as a Halacha leMoshe miSinai or they relied on the verse "All in whose nostrils was the breath of the spirit of life" that **everything is dependent on the breath of the nose**, as is clear from the Gemara in Yoma and as codified by the Rambam, Tur and Shulchan Aruch.

He later writes three criteria:

כל שאחר שמוטל כאבן דומם ואין בו שום דפיקה ואם אח"כ בטל הנשימה אין לנו אלא דברי תורתנו הקדושה שהוא מת ולא ילינו אותו

So long as one lies **still as a stone and has no heartbeat and afterwards there is a cessation of breathing** – then we rely on the words of our holy Torah that he is dead and his burial should not be delayed.

Both passages above seem to suggest that irreversible cessation of breathing marks the indication of death, and this was the understanding of the Israeli Chief Rabbinate. Whilst others have claimed that the mention of heartbeat may come to contradict this approach, it could be argued that the Chatam Sofer only mentioned the additional criteria as proof that the cessation of breathing was irreversible. However if there were other methods of proving this then even in the presence of a heartbeat death could be understood to have taken place.

Many other sources have been invoked throughout this lengthy and emotive debate. As stated previously, the ruling of the Israeli Chief Rabbinate is to accept brain-stem death criteria, however only under strict protocols which objectively confirm that brain-stem death has taken place. The full text of their ruling appears on the following pages.

Many other Poskim in Israel and around the world disagree and do not accept brain death as a halachically valid standard. This is also the opinion of the London Beth Din as set out in a statement in 2011 which also appears in this pack.

If one does not accept brain-stem death as a valid Halachic criteria is one necessarily required to opt-out under the new UK law? As per the latest statements from the NHS, the answer is no. The NHS has made clear that should the question become relevant, a person's family would always be consulted and their faiths and beliefs would be respected, regardless of their decision in the register.

Ruling of the Chief Rabbinate of Israel Organ Donation

The Council of the Chief Rabbinate of Israel met this day, the first day of the month of Cheshvan on 5747 (1986), and unanimously affirmed the following recommendations by the Committee of Transplantation as follows:

1. The Chief Rabbinate was requested by the Ministry of Health to determine its Halachic position concerning heart transplantation in Israel. To that end, the Chief Rabbinate appointed a joint committee of Rabbis and physicians who studied the halachic and medical issues in depth. The committee consulted with renowned physicians in the field of transplantation from Hadassah Hospital and Shaare Zedek Hospital, both located in Jerusalem.
2. In the early years of heart transplantation (17 years ago), both Rabbi Moshe Feinstein and the Chief Rabbi of Israel, Rabbi Unterman forbade heart transplants and ruled it to be a double murder: that of the donor and that of the recipient. In the past decade there has been a fundamental change concerning the medical facts that concern heart transplantation as follows:
  - a. The successes of heart transplants among recipients now reach 80% (that live at least one year) and 70% that live up to 5 years.
  - b. It is now possible to reliably determine that the cessation of breathing of the donor is final and irreversible.
  - c. Testimony has been brought before us that Rabbi Moshe Feinstein, in his later years, permitted heart transplants in America. We are also aware that many great Rabbis now recommend to heart patients to undergo the procedure.
3. Since this question concerns life and death, we are obligated to take a clear decisive halachic position such as that "*Yikov Hadin et HaHar - The law will cut through the mountain.*"
4. Relying upon the Talmud Yoma (85A) and the ruling of the Chatam Sofer (Yoreh Deah, 338) death is determined by irreversible cessation of breathing. (See Responsa "Igrot Moshe," Chelek 3, 132). Therefore, concerning a donor it should be ascertained that the cessation of breathing is irreversible. This can be determined by proof of complete brain destruction, including the brain-stem which controls autonomous breathing.
5. It is accepted in the medical establishment, that in order to determine irreversible cessation of breathing (as outlined in paragraph 4) there ought to be 5 met conditions:
  - a. Knowledge of the cause of injury.
  - b. Complete cessation of natural breathing.
  - c. Detailed clinical proof that the brain-stem is destroyed.
  - d. Objective proof of the destruction of brain-stem through scientific tests, such as the BAER.
  - e. Proof that complete cessation of breathing, and inactivity of the brain-stem, have continued for 12 hours - all the while the patient being cared for properly.
6. After investigating the criteria for establishing death, as was suggested by physicians in Hadassah Hospital in Jerusalem on 8th of Tammuz 5745 and given to the Chief Rabbinate on 5th of Tishrei 5747, we find that it is acceptable according to Halacha - if the objective clinical test BAER was performed on the brain-stem.
7. In light of everything that has been said above, the Chief Rabbinate of Israel is prepared to allow heart transplants (from accident victims) in the Hadassah medical center in Jerusalem based on the following conditions:
  - a. Establishment of all the conditions for determining death of the donor as mentioned above.
  - b. Participation of a representative of the Chief Rabbinate of Israel as a full member in the medical team that determines the death of the donor.
  - c. The representative will be chosen by the Ministry of Health from among a list that will be supplied to the Ministry of Health by the Chief Rabbinate of Israel once a year.
  - d. Permission was given in advance by the donor, or alternatively by his/her family, to donate the heart.
  - e. Establishment of a Review Committee under the aegis of the Ministry of Health but with participation of the Chief Rabbinate of Israel to oversee all heart transplants.
  - f. The Ministry of Health will establish national regulations according to the above protocol.
8. Until the acceptance of all the specific conditions as outlined in Paragraph 7, there will be no permission for heart transplants in Israel.
9. If there will be acceptance of all the specific conditions as outlined in Paragraph 7, then a Review Committee of the Chief Rabbinate will be established to verify full compliance of the conditions as stated above.

Appendix (not included here):

- a. Criteria to determine brain-death by recommendation of Hadassah Hospital Jerusalem.
- b. Protocol for implementing a BAER exam.

הרבנות הראשית לישראל THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

הנוסח המלא של החלטת מועצת הרבנות הראשית בנושא ההשתלות

מועצת הרה"ר כ'שיבתה היום, א' דר"ח מרחשון תשמ"ז, אישרה פה אחד את המלצות ועדת ההשתלות כדלקמן:

(1) הרבנות הראשית לישראל נתבקשה על ידי משרד הבריאות לקבוע את עמדת ההלכה ביחס להשתלות לב בישראל. לשם כך מינתה הרה"ר ועדה משותפת של רבנים ורופאים אשר למדה בעיון את ההבטים הרפואיים וההלכתיים הנוגעים לשאלה. הועדה נעזרה בעוץ ותווה דעת של גדולי הרופאים בתחום זה ובתי החולים הדסה ושערי צדק בירושלים.

(2) בתחילת עידן השתלות הלב (לפני 17 שנה) נפסק ע"י הגאון הרב משה פינשטיין זצ"ל הרה"ר לישראל הגרא"י אונטרמן זצ"ל לאסור השתלת לב מדוי רציחה כפולה של התורם והמושתל כאחד.

בי-10 השנים האחרונות חל שינוי יסודי בנתונים העובדתיים הרפואיים הנוגעים להשתלות לב כדלקמן:

(א) הצלחת הניתוח אצל המושתל מגיעה לכ-80% של "חיי עולם" (הוותרות בחיים לפחות שנה לאחר ההשתלה), וכ-70% נשארים בחיים חמש שנים.

(ב) ניתן כיום לקבוע באופן אמין ובטוח שהפסקת הנשימה של הנפטר היא סופית ובלתי ניתנת להזרה.

(ג) הובאו לפנינו עדויות שאף הגר"מ פינשטיין זצ"ל התיר בזמן האחרון ביצוע השתלת לב בארה"ב, וכן ידוע לנו על רבנים גדולים המיעצים לחולי לב לעבור השתלת לב.

(3) מאחר והשאלה נוגעת לפיקוח גפש ממש, חובה עלינו להכריע בהלכה זו באופן ברור בבחינת יקוב הדין את ההר.

(4) בהסתמך על יסודות הגמ' ביומא (פה) ופסק החת"ס ח"ו"ד של"ת, נקבע המות על פי ההלכה בהפסקת הנשימה. (וראה שו"ת אגרות משה חלק יו"ד ח"ג סי' קל"ב). לכן יש לוודא שהנשימה פסקה לחלוטין באופן שלא תחזור עוד.

זאת ניתן לקבוע ע"י הוכחת הרס המוח כולו, כולל גזע המוח, שהוא הוא המפעיל את הנשימה העצמית באדם.

(5) המקובל בעולם הרפואה שקביעה כנ"ל (בסעיף 4) דורשת 5 תנאים:

(א) ידיעה ברורה של סיבת הפגיעה.

(ב) הפסקה מוחלטת של הנשימה הטבעית.

(ג) הוכחות קליניות מפורטות שאכן גזע המוח הרוס.

(ד) הוכחות אובייקטיביות על הרס גזע המוח באמצעות בדיקות מדעיות כגון BAER.

(ה) הוכחה שהפסקת הנשימה המוחלטת ואי פעילות גזע המוח, נשארים בעינם למשך 12 שעות לפחות, תוך כדי טפול מלא ומקובל.

(6) לאחר שעיינו בהצעה לקביעת המות כפי שהוצעה על ידי רופאי ביה"ח הדסה בירושלים בתאריך ח' תמוז מ"ה והוגשה לרה"ר בתאריך ה' בתשרי תשמ"ז, אנו מוצאים אותה כיכולה להיות מקובלת על פי ההלכה אם תתווסף לה בדיקה אובייקטיבית מדעית (BAER) של גזע המוח.

(7) לאור האמור, הרבנות הראשית לישראל מוכנה להתיר השתלת לב (מנפגעי תאונה) במרכז הרפואי הדסה בירושלים בתנאים הבאים:

(א) קיום כל התנאים לקביעת מותו של התורם כפי שאמור למעלה.

(ב) שיתוף נציגי הרבנות הראשית לישראל כחבר מלא בצוות הקובע את מותו של התורם.

נציג זה ימונה על ידי משרד הבריאות מתוך רשימה שתוגש למשרד הבריאות ע"י הרה"ר, פעם בשנה.

(ג) תינתן מראש הסכמה בכתב של התורם או משפחתו למתן תרומת הלב.

(ד) הקמת ועדת מעקב עליונה מטעם משרד הבריאות בשיתוף עם הרה"ר (Review Committee). לבדיקת כל מקרי השתלות הלב בישראל.

(ה) משרד הבריאות יקבע בתקנות ארציות את כל הנהלים הנ"ל.

(8) עד לקבלת התנאים המפורטים בסעיף 7 אין עדיין שום היתר לביצוע השתלות לב בישראל.

(9) אם ינתן היתר עפ"י התנאים המפורטים בסעיף 7, אזי תוקם ועדת מעקב של הרבנות הראשית שתפקידה לוודא מילוי מלא של תנאי ההיתר.

נספחים: א. הקריטריונים לקביעת מותו מוחי לפי הצעת הדסה ירושלים;

ב. פרוטוקול לביצוע BAER.

Organ Donation Statement

The Chief Rabbi together with the Dayanim of the London Beth Din have recently reviewed the Halachic issues relating to organ transplantation, and to related issues concerning organ donation after death and the halachic definition of the moment of death. (The relevance of such definition is simple. If a person is not dead, then an organ cannot be removed even to save someone else's life as one cannot save a life by the taking of another life). They have discussed the issues with leading Halachic authorities in Israel and the United States of America. They also have consulted with prominent medical professionals in the United Kingdom (UK) and Israel. Their conclusions were shared with the Rabbanim attending the Chief Rabbi's Pre-Yomim Noraim Conference.

The opinion of the Chief Rabbi and the London Beth Din is as follows:-

A living person may donate an organ to save someone else's life (e.g. donation of a kidney). This is not only permitted but actively encouraged, provided that in doing so the donor is not putting his own life at significant risk.

With regard to donation after death, in principle (notwithstanding the various Halachic rules concerning the sanctity of a dead body and the normal requirement that all parts of the body be buried) Halacha permits such donation provided that the organ is required for an immediate transplant. Of course, any organs that have been removed and eventually not used need to be treated with due respect and buried. However, live people (irrespective of how close to death) may not donate organs to save another person's life if in doing so it will hasten their own demise.

In our discussion with medical professionals involved in the field it has become clear that organs are taken from people after death in two different scenarios. Either they are taken after irreversible damage to the brain stem, or after failure of the circulatory system (in common parlance described as "when the heart beat has stopped"). Both of these scenarios lead to respiratory failure ("when breathing has stopped"), and respiratory failure is an important factor in the definition of death in Halacha. There is a view that brain stem death is an acceptable Halachic criterion in the determination of death. This is the view of some Poskim (Halachic

decisors) . However it is the considered opinion of the London Beth Din in line with most Poskim worldwide, that in Halacha cardiorespiratory death is definitive.

Hence, in view of this, and of the significant Halachic issues relating to the procedure of the donation process itself, we believe that it is imperative that a competent Halachic authority should be consulted by families who find themselves involved in such discussions.

We are already in consultation with the UK medical profession about the possibility of devising a method whereby the number of organs donated by Jews can be increased in accordance with Halacha. For this to happen we have asked the National Organ Donor Registry to explore how they can facilitate an option for Jews to indicate their willingness for donation of their organs to be considered by their families provided that such donation is carried out within Halachic parameters. Those wishing to avail themselves of such service would then be able to register directly with the National Registry with the clear provision that a Halachic authority is contacted if and when donation is anticipated. At this point, however, since the National Registry system is not set up to accommodate Halachic requirements, donor cards (even those purporting to be Halachic) are unacceptable.

We are mindful of the stresses bearing on the family of the person whose organs are being considered for transplantation, and who are responsible for the final decision. This decision comes at a sad and difficult time for them, and we will do our utmost to ensure that they receive all the Halachic support and guidance that they require.

SHAVUOT 5780

'Unpacking the Gift of Torah' – Rabbi M S Ginsbury, Senior Rabbi, Hendon United Synagogue – Raleigh Close

As believing and practicing Jews, we thank G-d for having “given us the Torah of truth and having planted eternal life in our midst” (excerpt from the blessing recited after reading from the Torah with a Minyan). Towards the end of our weekday Shacharit service, in u'va l'Tzion ('Green' Singers Siddur p. 138), we similarly bless G-d for having “created us for His glory, giving us the Torah of truth and planting eternal life within us . . . so that we neither toil in vain nor give birth to confusion.” As we approach this Shavuot 'with a difference', when we will unfortunately but unavoidably not be able to share words of Torah together 'face to face' as we normally would, I would like to explore, within this Shiur, something of the nature of the very special gift of the Torah and just why it is so central to who and what we are as Jews.

1) The Gemarah in Shabbat (105a) ponders the question as to where, if at all, we find any examples of acronyms in the Torah. R' Yochanan cites, amongst others, the very first word of the Ten Commandments as being an acronym:

רבי יוחנן אמר **אנכי** נוטריקון – **אנא נפשי כתיבת יהבית**,

R' Yochanan said Anochi is an acronym - I Myself wrote (and) gave the Torah.'

2) One of the commentators on the Ein Yaakov, a compendium of various Aggadic, - mainly more homiletic sections of the Talmud - the Anaf Yosef, explains this statement in a fascinating way:

כלומר כי על ידי התורה הקדושה שנתתי לבני ישראל אנא נפשי בכתיבה הזו יהבית להון שאם יהנהגו אותי כרצוני אני אצייתם לאשר יאמרו.

This means that when giving the holy Torah to the Children of Israel, I gave over to them My very soul in that writing, so that if they will behave towards me as I wish, I will listen to them in respect of that which they say.' This is a quite remarkable proposition, that G-d's soul, as it were, is inscribed within our Sifrei Torah. It certainly adds depth and understanding as to why we treat our Sifrei Torah with such reverence, love and respect.

3) A similar, but perhaps, not quite as radical idea is evident in a Medrash Rabba at the beginning of the Sedrah of Terumah:

ויש לך מקח שמי שמכרו נמכר עמו. אמר הקב"ה לישראל מכרתי לכם תורתי כביכול נמכרתי עמה שנאמר ויקחו לי תרומה. משל למלך שהיתה לו בת יחידה בא אחד מן המלכים ונטלה. ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו. אמר לי' בתי שנתתי לך יחידית היא, לפרוש ממנה איני יכול. לומר לך אל תטלה איני יכול לפי שהיא אשתך. אלא זו טובה עשה לי, שכל מקום שאתה הולך קיטון אחד עשה לי שאדור אצלכם שאיני יכול להניח את בתי. כך אמר הקב"ה לישראל נתתי לכם את התורה, לפרוש הימנה איני יכול. לומר לכם אל תטלוה איני יכול. אלא בכל מקום שאתם הולכים בית אחד עשו לי שאדור בתוכו שנאמר, ועשו לי מקדש! (מדרש רבה, שמות, פרשה ל"ג, א')

You can have a sale in which the vendor is sold within the sale. Said HKB”H to the Jewish people I sold you my Torah, it is as if I sold Myself with it as it says and they shall give a portion for Me. This can be compared to a king who had an only daughter; another king came and married her. He wanted to return to his homeland and take his wife with him. He (the father-in-law) said to him, “my daughter, whom I have given to you is an only daughter from whom I’m unable to be parted. Yet I cannot tell you not to take her (with you) for she is your wife. So I ask you to do me this favour; wherever you may travel, prepare for me a small lodging so that I may live with you for I am unable to part from my daughter”. So said the Holy One, blessed is He, to the Jewish people – “I gave you the Torah. I am unable to part from it. I cannot tell you not to take it. However, wherever you may go, make for Me a house within which I can dwell as it says and they shall make for Me a sanctuary”. (Medrash Rabba, Shemot, Parsha 33; 1)

4) We may perhaps wonder why the Al-mighty saw a need to ‘bind Himself up’ with the giving of the Torah to us? Whilst, as always, complete understanding of the Divine ‘mind’ is beyond us, we can detect certain factors about the nature of Torah and Am Yisrael from various sources in the teachings of Chazal. The Gemarah in Shabbat (88b- 89a) relates a remarkable moment of tension between Moshe Rabbeinu and the Angels when the former came to take the Torah to the Jewish people, from heaven to earth:

וואמר ר' יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא מה לילוד אשה בינינו? אמר להן לקבל תורה בא. אמרו לפניו חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם אתה מבקש ליתנה לבשר ודם? – מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו ה' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים. אמר לו הקדוש ברוך למשה החזיר להן תשובה ... אמר לפניו רבונו של עולם תורה שאתה נותן לי מה כתיב בה אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים. אמר להן למצרים ירדתם? לפרעה השתעבדתם? תורה למה תהא לכם?! שוב מה כתיב בה לא יהי' לך אלהים אחרים – בין עמים אתם שרויין שעובדין עבודת גלילים?! שוב מה כתיב בה זכור את יום השבת לקדשו – כלום אתם עושים מלאכה שאתם צריכים שבת?! שוב מה כתיב בה לא תשא משא ומתן יש ביניכם?! שוב מה כתיב בה כבד את אביך ואת אמך אב ואם יש לכם?! שוב מה כתיב בה לא תרצה, לא תנאף, לא תגנוב – קנאה יש ביניכם, יצר הרע יש ביניכם?! מיד הודו לו להקדוש ברוך הוא ... מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב. (שבת, פח: - פט.)

‘And R’ Yehoshua ben Levi said when Moshe ascended heavenwards the ministering Angels said before the Holy One blessed is He, what is one born of a woman doing amongst us? He answered them, he has come to receive the Torah. They said before Him, a precious hidden gem secluded with You for nine hundred and seventy four generations before the creation of the world - You want to give to flesh and blood? What is the human that You should remember him; the son of a human that You should pay attention to him? HaShem, our Master, how magnificent is Your name throughout all the land, that you should place Your splendour in the heavens! Said the Holy One blessed is He to Moshe: answer them . . . He spoke before him and said Master of the Universe, what is written in the Torah which You are giving to me – “I am the L-rd your G-d who brought you out from the land of Egypt”. He said to them “Did you go down to Egypt? Were you enslaved to Pharaoh? Why should the Torah be yours?” What else is written in it? “You shall not have any other gods – do you live amongst nations who worship idols?” What else is written in it? “Remember the Sabbath day to keep it holy – do you do any work that you require a day of rest?” What else is written in it? “You shall not take (the name of HaShem, your G-d, in vain) – do you conduct business transactions amongst yourselves (which could lead to false oaths)?” What else is written in it? “Honour your father and you mother – do you have a father and a mother?” What else is written in it? “You shall not kill, you shall not commit adultery, you shall not steal – is there jealousy amongst you, is there an evil inclination amongst you?” Immediately they conceded to the Holy One blessed is He . . . immediately each one became a friend to him (to Moshe Rabbeinu).’ (Shabbat 88b – 89a)

5) So we can see why the Torah belongs down here on Earth with us, as it clearly addresses the human condition and speaks to earthly, rather than heavenly, challenges and circumstances. But what is perhaps not yet quite so clear is why it is so essential for G-d himself to be so fully 'bound up' with the Torah, as evidenced in the earlier sources quoted. The Gemarah in Kiddushin explains something yet further about the nature of the Torah gifted to us by HaShem:

תנו רבנן ושמתם סם תם נמשלה תורה כסם חיים משל לאדם שהכה את בנו מכה גדולה והניח לו רטיה על מכתו ואמר לו בני כל זמן שהרטיה זו על מכתך אכול מה שהנאתך ושתה מה שהנאתך ורחוץ בין בחמין בין בצונן ואין אתה מתיירא ואם אתה מעבירה הרי הוא מעלה נומי כך הקב"ה אמר להם לישראל בני בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו שנאמר "הלא אם תטיב שאת" (בראשית ד') ואם אין אתם עוסקים בתורה אתם נמסרים בידו שנאמר "לפתח חטאת רובץ..." (קידושין ל:)

The Rabbis taught: *Vesam'tem* (and you shall place) – *sam tam* (a perfect potion) why is the Torah compared to a potion of life? This can be compared to a man who smote his son severely and placed a bandage over his wound and said - my son as long as you retain this bandage on your wound eat that which you wish, drink that which you wish and bathe in hot or cold water and you will have nothing to fear; but if you remove it, the wound will become infected. So said the Holy One blessed is He to the Jewish people – my son I have created the evil inclination and I have created the Torah as an antidote to it. And if you will engage in (the study of) the Torah you will not be caught in its trap as it says: "if you will do good, that will suffice" (B'reishit, 4; 7) but if you do not engage in (the study of) the Torah you will be ensnared by it as it says (ibid) "sin crouches at the door way." (Kiddushin 30b)

6) The extent of Divine assistance which a person requires in order to overcome the evil inclination becomes evident in the continuation of that same piece of Gemarah:

ואמר ר' שמעון בו לוי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו שנאמר "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו" (תהלים, ל"ז, ל"ב) ואלמלא הקב"ה עוזרו לא הי' יכול לו שנאמר "אלוקים לא יעזבנו בידו" (שם, ל"ג) ... תנא דבי ר' ישמעאל אם פגע לך מגוול זה משכהו לבית המדרש, אם אבן הוא נימוח ואם ברזל הוא מתפוצץ.

'Said R' Shimon ben Levi a person's evil inclination arises within him daily and seeks to kill him as it says "the evil one lies in wait for the righteous person and seeks to kill him" (Tehillim, 37; 32) and were it not for the assistance of the Holy One blessed is He, he would not be able to overcome him as it says "G-d will not forsake him in his hand" (ibid; 33) . . . It was taught in the house of study of R' Yishmael, if this low-life accosts you, drag him to the house of study if he is a stone, he will be crumbled if iron he will be shattered.'

7) So we see the power of the evil inclination, which G-d has created, and the antidote which He has created to assist us in resisting the daily temptations which the evil inclination places before us. So great is that temptation that were we not to have the 'perfect potion' of the Torah - with G-d himself 'present' within it - we would not be able to prevail.

We may, at this point, wonder if G-d has not, perhaps, somewhat 'over-engineered' matters?! Why create such a powerful evil inclination that requires a Torah, suffused with G-d's very presence, as an antidote? Perhaps just don't create the evil inclination in the first place and we won't 'need' the gift of the Torah to overcome it?! Here we come to a very significant insight of R' Chaim HaLevi Soleveitchik of Brisk, on the episode when Ya'akov Avinu struggled through the night, with a heavenly force, (see B'reishit, 32; 25 - 27) identified by the Sages as the Heavenly representative of Eisav. This "force" was not able to overcome Ya'akov and, as the new day broke, he said to him "release me for the day has dawned.' The Gemarah in Chullin (91b) records the following:

אמר לו מלאך אני ומיום שנבראתי לא הגיע זמני לומר שירה עד עכשיו.

'He said to him, I am an Angel and from the day I was created until now, my time to sing (praises in Heaven) has not arrived!'

R' Chaim (quoted in Mishulchan Gavoha p 169) explains that it was no mere coincidence that the Angel had the opportunity to 'sing praises' in Heaven on that very day. An Angel, explains R' Chaim, sings praises when it has fulfilled the role for which it was created. Eisav's Angel was created as a counterforce to Ya'akov, who by struggling with him would, ironically, assist Ya'akov to scale even greater heights of connection to the Divine. Indeed, it is as a result of this struggle that Ya'akov merits to be renamed, primarily, 'Yisrael' - "for you have struggled with the Divine and the human and overcome." (ibid; 29). HaShem has, in His impenetrable wisdom, embedded in creation a system whereby we are 'stretched' almost to breaking point by the evil inclination, yet with the assistance of His Torah, with His presence woven into it, we are able to prevail and emerge as better, more spiritual and stronger people as a result!

8) At this point it might seem as if the gift of the Torah and its relevance to us is that it 'merely' deals with the realities and shortcomings of life in a material world and offers us an effective way to cope with and overcome the powerful daily attacks of the evil inclination. However, the sixth chapter of Pirkei Avot, always read on the Shabbat afternoon immediately prior to Shavuot, focuses on another dimension of the gift of Torah:

ר' מאיר אומר: כל העוסק בתורה לשמה - זוכה לדברים הרבה. ולא עוד אלא שכל העולם כולו כדאי הוא לו. נקרא רע אהוב, אהוב את המקום, אהוב את הבריות, משמח את המקום ומשמח את הבריות, ומלבשתו ענוה ויראה ומשכתו להיות צדיק, חסיד, ישר ונאמן, ומרחקתו מן החטא, ומקרבתו לידי זכות, ונהנין ממנו עצה ותושי' ובינה וגבורה, שנאמר "לי עצה ותושי', אני בינה, לי גבורה" (משלי, ח', י"ד) ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור דין ומגלים לו רזי תורה ונעשה כמעין שאינו פוסק את מימיו וכנהר שמתגבר והולך והוי צנוע וארך רוה ומוחל על עלבונו ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים. (אבות, ו', א')

R' Meir says: anyone who engages in Torah study for its own sake merits many things; moreover the whole world is worthwhile just for his sake. He is called friend, beloved, a lover of G-d and a lover of mankind. And it (the Torah) clothes him with humility and reverence, it draws him to being righteous, pious, upright and faithful. It distances him from sin and close to virtue. People benefit from his advice and wisdom, understanding and courage, as it states: "And mine are counsel and wisdom, I am understanding; courage is mine." (Proverbs, 8; 14) It gives him sovereignty, dominion and discerning judgment. The secrets of the Torah are revealed to him; he becomes like a never-failing spring; like a river that never runs dry. He becomes modest and patient; he forgives insults. It raises him up; exalting him above all things.' (Ethics of the Fathers' Ch. 6; 1)

9) R' Chaim Volozhin, in his Sefer, Nefesh Hachaim, (Section 4; Chapters 2 - 4) seeks to define the concept of lishma - study for its own sake - which R' Meir, in the previously quoted section of Pirkei Avot, has seen as the key to unlocking every possible superlative human quality and character trait.

ענין עסק התורה לשמה האמת הברור כי לשמה אין פירושו דביקות כמו שסוברים עתה רוב העולם שהרי ארז"ל במדרש שבקש דהמע"ה מלפניו ית' שהעוסק בתהלים יחשב לו ית' כאלו הי' עוסק בנגעים ואהלות. הרי שהעוסק בהלכות הש"ס בעיון ויגיעה הוא ענין יותר נעלה ואהוב לפניו יתברך מאמירת תהלים ... אבל האמת כי ענין לשמה פירוש לשם התורה. והענין כמו שפירש הרא"ש על מאמר ר"א ב"ר צדוק (נדרים נא). עשה דברים לשם פעלן ודבר בהן לשמן. ז"ל ... דבר בהן לשמן - כל דבורך ומשאך בדברי תורה יהי לשם התורה כגון לידע ולהבין ולהוסיף לקח ופלפול ולא לקנטר ולהתגאות עכ"ל ... ולזאת עיקר חיותם ואורם וקיומם של העולמות כולם על נכון הוא רק כשאנחנו עוסקים בה כראוי כי קוב"ה ואורייתא וישראל כולא חד!

'Concerning Torah study for its own sake the clear truth that 'for its own sake' does not mean with devotion, as most people think, for the Sages said in the Medrash that King David entreated G-d that one who is engrossed in Tehillim should be credited as if he was studying 'Neg'aim' and 'Ohalot' (some of the most obscure parts of the Talmud). Hence it is evident that one who studies the Talmud in depth and with effort is at an even higher level and more beloved before the Holy One blessed is He, than one who says Tehillim . . . but the truth is that 'lishma' means for the sake of the Torah. And this is as the Rosh explains in respect of the statement of R' Eliezer b'r Tzadok (Nedarim 51a) "do things altruistically and speak about them for their own sake." This is what he (The Rosh) said: "speak of them altruistically – all your speech about and engagement with words of Torah should be for the sake of the Torah; eg to know and understand, to increase clarity and depth and not to become argumentative and arrogant . . . and this is the main source of inherent vitality, light and existence of all worlds; (something which can occur) only when we engage with it (Torah study) as appropriate, **for the Holy One blessed is He, and the Torah and Israel are all one!**'

10) So we now understand that altruistic Torah study has the capacity not only to assist us in our struggles against our baser instincts and the sinful temptations which may present themselves but also to develop within us the highest levels of nobility, refinement and elegance. We can, as a result, more fully understand that which is recorded about R' Yosef in Pesachim:

רב יוסף ביומא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תלתא אמר אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא.
(פסחים סח:)

'Every year on the day of Atzarta (Shavuot) R' Yosef would say to his servants "prepare for me a third born calf" (the choicest and most tender of meat, see Rashi) he explained (the reason for indulging in such a delicacy) as follows: "were it not for this day (Shavuot) which had caused (me to learn Torah and become a spiritually elevated person) how many Yosefs are there in the market place (and I would have been no different to them)!" (Pesachim, 68b)

11) Our greater understanding of that which the gift of the Torah brings to us can also be used to give some extra insight into a very painful episode recorded in the Talmud:

מצאוהו לרבי חנינא בן תרדיון שהי' יושב ועוסק בתורה ומקהיל קהלות ברבים וספר תורה מונח לו בחיקו.
הביאוהו וכרכוהו בספר תורה והקיפוהו בחבילי זמורות והציתו בהן את האור ... אמרו לו תלמידיו רבי מה אתה רואה? אמר להן גוילין נשרפין ואותיות פורחות! (עבודה זרה, יח.)

'They (the Romans) found R' Chanina ben Tradyon expounding Torah publicly with a Sefer Torah resting in his arms. They dragged him away, wrapped him in the Sefer Torah and surrounded him with bundles of dry wood to which they set fire. His disciples (noticing him gazing at something they couldn't perceive, Tosafot) said to him "our Teacher, what do you see?" He responded "the parchment is burning but the letters are flying away!"

According to that which we have learned in the course of this Shiur, we can appreciate that the letters, within which G-d Himself is present, could obviously not be burned or destroyed and thus were perceived by the great R' Chanina ben Tradyon as 'flying away'.

12) And so we conclude, by coming back to those evocative words of u'va l'Tzion ('Green' Singers Siddur p. 138) with (hopefully!) a much increased appreciation of their significance and that of the wonderful gift of the Torah given to us on Shavuot:

ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן הטועים ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכינו הוא יפתח לבנו בתורתו וישם בלבנו אהבתו ויראתו ולעשות רצונו ולעבדו בלבב שלם למען לא ניגע לריק ולא נלד לבהלה.

'Blessed is our G-d who has created us for His glory, separated us from those who stray, given us His Torah of truth and implanted everlasting life within us. May He open our hearts in His Torah, placing love and reverence for Him in our hearts, to do His will and serve Him with a perfect heart, so that we neither toil in vain nor give birth to confusion.'

Tikkun Leil Shavuot 5780 Parent-Child Learning

Honour Your Mother & Father - כִּבֹּד אֶת-אָבִיךָ וְאֶת-אִמֶּךָ

By Rabbi Zvi Portnoy Associate Hendon United Synagogue

Introduction – An intuitive Mitzva – It ‘kind of makes sense!’

The mitzvah of kibbud av va'em makes sense! A child owes his parents honour for all the good that a parent/s provide. However here are some questions to discuss before we get started!

1. What if the parents don't provide?
2. *To what extent* does this mitzvah require one to honour?
3. What about fearing parents, is that part of the mitzvah?
4. What if they are not really that great parents? (of course this is not applicable to anyone learning these source sheets!)

Hopefully these questions and maybe some others too will become a little clearer as you go through these sources together with mum, dad or both!

Short story: Victor Frankl's & This Mitzva!

When Frankl turned 34, he was already heading neurology in Rothschild Hospital. This was Vienna's single Jewish hospital. When the Nazis shut it down, Frankl feared they would kill him and his family. The US Consulate offered him a visa in 1942. Such a rare invitation was an honor to his fame. Few Jews tread out of Austria, and fewer got to the US.

Frankl wanted to go. He knew it was a haven. He could even complete his book *Man's Search for Meaning* in the U.S. However; he saw a piece of marble his father had protected. This was from the most prominent synagogue in Vienna after the Nazis had destroyed it. It was from a carving of the Asseret Hadibrot, the 10 Commandments. The marble only had one Hebrew letter. Frankl's father told the letter meant "Honor thy mother and father." *Hearing this, Frankl decided not to leave. Powerful story right!?!*

Possible Reasons For This Mitzva

Let's get going and look at some reasons for this Mitzva. Do you know that this Mitzva is on the right side of the two luchot, which generally relate to the mitzvot between Man & G-d, but surely it's about man & man, it is on the wrong side!?! Take a look at first source for a possible answer.

Source 1: Sefer Hachinuch, Mitzva 33

משרשי מצוה זו, שראוי לו לאדם שיכיר ויגמל חסד למי שעשה עמו טובה, ולא יהיה נבל ומתנכר וכפוי טובה שזו מדה רעה ומאוסה בתכלית לפני אלקים ואנשים. ושיתן אל לבו כי האב והאם הם סבת היותו בעולם, ועל כן באמת ראוי לו לעשות להם כל כבוד וכל תועלת שיוכל, כי הם הביאוהו לעולם, גם יגעו בו כמה יגיעות בקטנתו, וכשיקבע זאת המדה בנפשו יעלה ממנה להכיר טובת האל ברוך הוא שהוא סבתו וסבת כל אבותיו עד אדם הראשון, ושהוציאו לאויר העולם וספק צרכו כל ימיו והעמידו על מתכנתו ושלמות אבריו, ונתן בו נפש יודעת ומשכלת, שאלולי הנפש שחננו האל, יהיה כסוס כפרד אין הבין, ויעריך במחשבתו כמה וכמה ראוי להזהר בעבודתו ברוך הוא

...it is fitting for a person to acknowledge and return kindness to people who were good to him, and not to be an ungrateful scoundrel, because that is a bad and repulsive attribute before God and people. And he should take to heart that the father and the mother are the cause of his being in the world; and hence it is truly fitting to honor them in every way and give every benefit he can to them, **because they brought him to the world, and worked hard for him when he was little. And once he fixes this idea in his soul, he will move up from it to recognize the good of God, Blessed be He, who is his cause and the cause of all his ancestors until the first man (Adam),** and that he took him out into the world's air, and fulfilled his needs every day, and made his body strong and able to stand, and gave him a mind that knows and learns - for without the mind that God granted him, he would be 'like a horse or a mule who does not understand.' And he should think at length about how very fitting it is to be careful in his worship of the Blessed be He.

Summary: Through appreciating our parents we not only show gratitude for all they have done for us, but we also come to a greater appreciation and service of Hashem. That explains why this mitzvah is on the right side of the luchot, it serves, if you like as bridge between man to G-d mitzvot and man to man mitzot (See Ramban on this point Parshat Yitro)

Question: But what if my parents make *really weird* requests!!!?? Is the Mitzva subject to the specific desires of individual parents? See below!

Source 2: Talmud Yerushalmi Pe'ah 3b

אמו של ר' טרפון ירדה לטייל לתוך חצירה בשבת והלך ר' טרפון והניח שתי ידיו תחת פרסותיה והיתה מהלכת עליהן עד שהגיעה למיטתה פעם אחת חלה ונכנסו חכמים לבקרו אמרה להן התפללו על טרפון בני שהוא נוהג בי כבוד יותר מדאי אמרו לה מה עביד לך ותניית להון עובדא אמרו לה אפילו עושה כן אלף אלפים עדיין לחצי כבוד שאמרה התורה לא הגיע אמו של ר' ישמעאל באה וקיבלת עלוי לרבתינו אמרה להן גיערו בישמעאל בני שאינו נוהג בי בכבוד באותה שעה נתכרכמו פניהם של רבותינו אמר איפשר ר' ישמעאל לא נהג בכבוד אבותיו אמרו לה מה עביד לך אמרה כד דו נפק מבית וועדה אנא בעי משנז ריגלוי ומישתי מיהן ולא שביק לי אמרו לו הואיל והוא רצונה הוא כבודה

Chazal stress that the essence of Kibud Av V'em is what your parents want, even if that may be **a bit strange**! When R. Tarfon allowed his mother to walk across the street on top of his hands, this was only *a fraction* of what the mitzva would entail! When R. Yishmael's mother said she wanted to wash his feet and drink the water (sounds delicious!) to show how much she valued his Torah learning, R. Yishmael was told to allow her to do this!!

Source 3: Talmud Kiddushin 31a

בעו מיניה מרב עולא עד היכן כיבוד אב ואם אמר להם צאו וראו מה עשה עובד כוכבים אחד באשקלון ודמא בן נתינה שמו פעם אחת בקשו חכמים פרקמטיא בששים ריבוא שכר והיה מפתח מונח תחת מראשותיו של אביו ולא ציערו

The Sages **raised a dilemma before Rav Ulla: How far** must one go to fulfill the mitzva of **honoring one's father and mother**? Rav Ulla **said to them: Go and see what one gentile did in Ashkelon, and his name was Dama ben Netina. Once the Sages sought to purchase merchandise [perakmatya] from him for six hundred thousand gold dinars' profit, but the key for the container in which the merchandise was kept was placed under his father's head, and he was sleeping at the time. And Dama ben Netina would not disturb his father by waking him, although he could have made a substantial profit. Financial loss seems inconsequential to the mitzvah of honouring ones parents!**

Okay so I understand the reason and the extent to which I need to keep the mitzvah, what is the reward? Actually there are only two mitzvot in entire torah where the reward is stated clearly and honoring ones parents is one of them! Do you know the other?!

Source 4: Ramban on Chumash 20:12

למען יאריכון ימיה ועל האדמה יבטיח כי במצוה הזאת יהיו כל ימותינו ארוכים, כי ימלא השם ימינו בעולם הזה, ויהיו ארוכים בעולם הבא שכלו ארוך

The Ramban explains there are **2 separate rewards**, length of days or a long physical life on **this earth**, but also 'long life' in the world to come. Rabbi Akiva famously explained the reward only to relate to the world to come and not long life in this world. One of the reasons given for the fact the torah states the reward is because it is the hardest mitzvah to fulfill properly!

Did you know there are actually two separate mitzvot, one to respect or honor parents, and one to fear or revere them hence there are 2 separate verses in the torah. Notice how these two verses place the mother and father in a different order. Look carefully!

Source 5: Vayikra 19:3

אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת־שַׁבְּתוֹתַי תִּשְׁמְרוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

You shall each revere his mother and his father, and keep My sabbaths: I the LORD am your God. (Leviticus 19:3)

Source 6: Shemot 20:12

כַּבֵּד אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אִמֶּךָ לְמַעַן יָאָרְכוֹן יְמֶיךָ עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ

Honor your father and your mother, that you may long endure on the land that the LORD your God is assigning to you. (Exodus 20:12)

Source 7: Mechilta R'Yishmael

כל הקודם במקרא – קודם במעשה? תלמוד לומר "איש אמו
ואביו תיראו", מגיד ששניהם שקולין, זה בזה!

Perhaps whoever comes first in Scripture takes precedence in practice?
(This is not so,) for it is written "A man, his mother and his father shall you
fear," they are equivalent in practice.

By *changing the order of the father and mother* in the two pesukim, the Torah
wants to communicate that the mother and father are equal in their priorities.

But what if my parents are really not all that great...!?! If they are still learning
this with you then there is really nothing to talk about skip the next source;-)

Source 8: Shulchan Aruch Yore Deah 240

אפילו היה אביו רשע ובעל עבירות מכבדו ומתירא ממנו הגה וי"א
דאינו מחוייב לכבד אביו רשע אא"כ עשה תשובה

Even if our parents are 'less than righteous' we are still obligated to honour
and revere them. Of course if they are totally wicked i.e. a rasha then
perhaps not unless they have done teshuva from their wicked ways!

Okay so give me some examples of what is respectful behavior!

Source 9: Shulchan Aruch Yore Deah 240:2

איזו מורא לא יעמוד במקומו המיוחד לו לעמוד שם בסוד זקנים עם
חביריו או מקום המיוחד לו להתפלל ולא ישב במקום המיוחד לו להסב
בביתו ולא סותר את דבריו ולא מכריע את דבריו בפניו אפילו לומר נראין
דברי אבא ולא יקראנו בשמו לא בחייו ולא במותו אלא אומר אבא מארי

The shulchan aruch gives us some examples:

(i) not standing/sitting in their official place e.g. at shul or sitting in their
seat at home (ii) not to contradict or argue with your parents but to be
respectful at all times (iii) Not to 'agree' with your parents - i.e. treat them
in a way that you are acting as a 'parent' to them (iv) Not to call them by
name, even if they are not alive

Do parents have any obligations to their children?! Well seeing as you have waited this long have a look at this next source!

Source 10: Shulchan Aruch Yore Deah 240:19

אסור לאדם להכביד עולו על בניו ולדקדק בכבודו עמהם שלא יביאם לידי מכשול אלא ימחול ויעלים עיניו מהם שהאב שמחל על כבודו כבודו מחול:

A parent should not be overly meticulous with their own honor so as not to cause a stumbling block to their child, rather, where appropriate they should turn their eyes away from any wrongdoing because a parent who overlooks his honor does so to the benefit of his child. Ultimately the parent is thinking about the long term 'building' of their child.

Clearly this is a sensitive concept and it is up to the parent to decide when such occurrences require them to overlook a wrong doing!

Further things to consider:

- Does this mitzvah extend to other relatives?
- How is my Kibud Av Va'eim these days?!
- Do we have to listen to what parents say/tell us in every area of life, what about our future spouses?
- In terms of taking physical care of elderly parents who is financially responsible the child, or does the parent pay for this?
- If we have an obligation to stand before parents why do so few people do it nowadays?
- What is the connection between this mitzvah and that of shiluach haken that they both have the same reward?

Clearly there is so much more to learn on this subject, we just looked at a small selection of sources, we were just scratching the surface. Chag Sameach!